

SOCI ALRÅ DGIV EREN

DANSK SOCIALRÅDGIVERFORENING

Mangel på socialrådgivere er en massiv udfordring

Leder **Lene-Line Stentoft**

06|22

GUIDE

Bliv skarpere på det
tværfaglige samarbejde

ANTROPOLOG

Sagsakter bliver læst
som livshistorier

8

"Måske er den sag lige præcis dén, man ikke skulle have ladet vente"

Som fællestillidsrepræsentant i Hovedstadens Psykiatri var Susanne Post Nexø med til at sende et opråb til politikerne i hovedstaden og på Christiansborg.

Foto: Lisbeth Holten

MANGEL PÅ SOCIALRÅD

26

Det er vigtigt, at socialrådgivere er yderst opmærksomme på de retlige skal kompenseres for sit behov - uanset om der i kommunen måtte indgribende indsatsen.

Søren Blæsbjerg, studielektor i socialret, Aalborg Universitet

28

Når sagsakter bliver læst som livshistorier

Interview med antropolog Mette Larsen, som er aktuel med en bog om at skrive om de svære ting med blik for, hvordan teksten læses af dem, man skriver om.

34

"Når vi ikke gør, som vi plejer"

Malene Fuglsang, socialrådgiver, Social Vejledning, Ballerup Kommune.

ADGIVERE

I 2030 kommer vi til at mangle cirka 35.600 velfærdsmedarbejdere, herunder mellem 3.500 og 5.000 socialrådgivere. Hvad kommer det til at betyde for velfærdssamfundet, borgernes livskvalitet og socialrådgivernes arbejdsliv?

Foto: Lisbeth Holten

10

Guiden

Hold fokus på kerneopgaven. Vær nysgerrig. Lav aftaler.

rammer, nemlig at borgeren være et pres for at vælge mindst

Foto: Lisbeth Holten

Kontakt redaktionen på
redaktionen@socialraadgiverne.dk

04 NYT FRA DS

06 SOCIALT NYT

08 MEDLEM NR. 15082

"Måske er den sag lige præcis dén, man ikke skulle have ladet vente".

10 GUIDEN

Sådan bliver du skarpere på tværfaglighed.

14 TEMA: MANGEL PÅ SOCIALRÅDGIVERE ER EN MASSIV UDFORDRING

I 2030 kommer vi til at mangle mellem 3.500 og 5.000 socialrådgivere. Allerede nu kæmper flere kommuner med fastholdelses- og rekrutteringsproblemer – vi har besøgt en af dem.

20 EKSPERTER ADVARER OM VELFÆRDSKRISE

Vi risikerer at ende i en decideret velfærdskrise, hvis der ikke bliver rettet op på finansieringen af velfærdsuddannelserne og løn- og arbejds-vilkårene i det offentlige, lyder det fra eksperter.

23 VOXPOP

DS' fællestillidsrepræsentanter i tre af Danmarks store byer fortæller om, hvordan de oplever manglen på socialrådgivere.

24 LEDER

Politikerne skal i arbejdstøjet på handicapområdet.

24 MIN MENING

25 REGIONSLEDER

Gensidig inspiration kobler uddannelsen til praksis.

25 PRAKSISKLUMME

Mine kolleger fortjener at blive klappet hjem hver dag.

26 JURA

"Mindst indgribende foranstaltning" er et ulovligt kriterium i sager om handicapkompenserende ydelser

27 DEBAT

27 MIT ARGUMENT

28 NÅR SAGSAKTER BLIVER LÆST SOM LIVSHISTORIER

Om at skrive sagsakter med blik for, hvordan teksten læses af dem, man skriver om.

33 KULTUR

34 REFLEKSION

35 KONTAKT

35 KALENDER

MITYNDLINGSORD

Sprog har magt. Derfor skal vi bruge det med omtanke. Har du et **yndlings- eller hadeord** så skriv til os på ord@socialraadgiverne.dk

Hanne Charlotte Nordgren Peglau

Socialrådgiver og tillidsrepræsentant
Borgercenter Handicap (børn),
Københavns Kommune
Hendes yndlingsord er:

ARBEJDSMILJØ

Ordet arbejdsmiljø er i min optik noget af det allervigtigste på en arbejdsplads. Har vi et godt arbejdsmiljø, hvor vi opnår indflydelse og har gode vilkår, så har vi i højere grad lyst til at blive på vores arbejdsplads.

Som tillidsrepræsentant er det et ord, som jeg benytter dagligt, da jeg sætter stor pris på hele tiden at være nysgerrig på, hvad mine kollegaer tænker om et godt arbejdsmiljø.

Jeg håber inderligt, at vi får et bedre arbejdsmiljø. Jeg vil i hvert fald arbejde derhen.

Dansk Socialrådgiverforening

Udgives af Dansk Socialrådgiverforening, Toldbodgade 19 B, 1253 København K, telefon 7010 1099, ds@socialraadgiverne.dk, www.socialraadgiverne.dk **Ansvarshavende redaktør** Mads Bilstrup, mb@socialraadgiverne.dk **Redaktør** Susan Paulsen sp@socialraadgiverne.dk **Debatredaktør** Sarah Piil, sapi@socialraadgiverne.dk **Journalister** Bjarke Hartmeyer Christiansen, bhc@socialraadgiverne.dk, Lærke Øland Frederiksen, lof@socialraadgiverne.dk **Layout** Signe Ida Christiansen, sic@socialraadgiverne.dk **Annoncer** til Socialrådgiveren, Socialrådgiverjob.dk og Dansk Socialrådgiverforenings nyhedsbrev tegnes af: Media-Partners, telefon 29 67 14 36, www.Media-Partners.dk/medier **Stillingsannoncer** marianne@media-partners.dk **Tekstsideannoncer** joergen@media-partners.dk **Deadline** for annoncer til 7-2022 er 7. oktober 2022 **Forside:** Lisbeth Holten **Tryk** Stibo **Årsabonnement** 910 kr. inkl. moms. Løssalg 70 kr. pr. nummer plus forsendelse **Socialrådgiveren udkommer** 8 gange om året. Dette nummer udkommer 4. oktober 2022. Artikler og indlæg er ikke nødvendigvis udtryk for organisationens holdning. **Kontrolleret oplag:** 18.904 **Trykt oplag:** 19.050 **ISSN** 0109-6103

Åbent brev:

UENDELIG DOKUMENTATION FASTHOLDER UDSATTE BORGERE

Dokumentationskravene til afklaring af arbejdsevne i jobcentre er alt for høje. Det understreger TV2-dokumentaren 'Håbløst arbejde'. Sådan skriver 463 socialrådgivere fra Dansk Socialrådgiverforenings Beskæftigelsesfaggruppe i et åbent brev, som de har sendt til beskæftigelsesminister Peter Hummelgaard og beskæftigelsesordførerne.

– Som socialrådgivere på beskæftigelsesområdet oplever vi, at de meget omfattende krav til dokumentation i høj grad er årsag til, at nogle borgere har meget lange afklaringsforløb i jobcentre. Og derfor opfordrer vi politikerne til at give plads til et større fagligt handlerum, så borgerne kan blive afklaret hurtigere og med større værdighed, skriver de blandt andet og uddyber:

– Udfordringen er, at det i praksis er umuligt at afprøve arbejdsevnen i alle jobfunktioner og med alle skånemuligheder. Lovgivningen giver i princippet handlerum til, at alt ikke skal afprøves i praksis, men kan bero på en faglig vurdering. I praksis indsnævres det faglige handlerum dog, da Ankestyrelsen tillader og understøtter en praksis med uendelig dokumentation og afprøvning.

Læs hele brevet på socialraadgiverne.dk/nyheder

Gruppen er på seks personer og har det seneste år oplevet syv udskiftninger. Det er et symptom på, at forholdene ikke er optimale. De kan ikke nå det, de skal, på en faglig tilfredsstillende måde.

Rasmus Balslev, formand for DS-Region Øst, om Familiecenter Køges specialgruppe i Dagbladet Køge

Tilbageblik

SÅDAN SKREV VI I SOCIALRÅDGIVEREN 17-1992:

1992: Bare 35 sager pr. sagsbehandler, fordelt på kontanthjælp, revalidering, dagpengeopfølgning og pensionsansøgninger. Fem sager pr. sagsbehandler, hvis du sidder med familiesager. Lyder det som vild utopi? Sådan har de det i den lille vestjyske kommune Blaabjerg. Blaabjerg Kommune skulle spare, så de omstrukturerede forvaltningen og investerede i dobbelt så mange socialrådgivere – og det virkede.

2022: Det er nu 15 år siden, DS' hovedbestyrelse første gang vedtog vejledende sagstal. På baggrund af medlemsønsker lagde DS ud med sagstal for børne-familieområdet, sygedagpengeområdet og beskæftigelsesområdets ledige borgere i match 3-5. I dag er vi oppe på 11 kommunale sagsområder.

Valg i DS

SE VALGRESULTATET

Når du modtager fagbladet, er det afgjort, hvem der skal være formand for Dansk Socialrådgiverforening de næste to år, og hvem der skal sidde i hovedbestyrelsen, men afstemningen var ikke afsluttet ved redaktionens slutning. Du kan se afstemningsresultatet på socialraadgiverne.dk/valg. Næstformand, Ditte Brøndum, og de tre regionsformænd, Ramus Balslev, Trine Quist og Mie Vode Moll, er alle genvalgt uden modkandidater.

Spar penge

BRUG DINE MEDLEMSFORDELE

De stigende varmeregninger og forbrugspriser begynder at kunne mærkes. Men måske kan du spare nogle penge igennem de tilbud, du får som medlem af Dansk Socialrådgiverforening: Billig forsikring, fordelagtig lønkonto og en lang række rabatter med både PlusKortet og Forbrugsforeningen.

Se alle medlemsfordelene under 'kontante fordele' på socialraadgiverne.dk

Folketingsvalg

STILLER DU OP?

Når der bliver udskrevet valg til Folketinget, laver Dansk Socialrådgiverforening en oversigt over alle de socialrådgivere, man kan stemme på. Hvis du stiller op, så send en mail med navn, parti, foto og link til din hjemmeside eller andet til: smb@socialraadgiverne.dk

“ Vi kan virkelig gøre en forskel.

UngStrøm

§66 stk.1 nr.6

En personalesammensætning der specialiserer sig med kriminalitets truet børn og unge, massivt omsorgssvigt og misbrug. Her er der lagt særligt fokus på at vi ikke kun arbejder med de udfordringer der følger med, men vi er helhedsorienteret og læner os op ad den enkeltes ressourcer. Vi sætter ikke mål for vores børn og unge, da vi erfarer det kan skabe mere stress end glæde hos den enkelte. Derfor er vi mere bevidste om at løse de problematikker der er, give meningsfulde forløb og skabe rammer og retningslinjer der styrker relationer, sociale samspil, egen udvikling så den enkelte får opbygget selvværdet gennem inddragelsen. Hos UngStrøm er aldersgruppen 11-15år, hvor vi har valgt at skole og sociale samspils regler er i fokus, samt styrke deres individuelle ressourcer. Ved overgangen til det 16år, udsluses barnet til Opholdsstedet Viggo, som heri beskrivelse har fokus på 16-22 år. Når barnet fylder 15år, bruger vi de 12mdr. på et intensiveret forløb, hvor vi sammen med det enkelte barn sætter "målpinde", som skal styrke og klargøre barnet til overgangen, "ung".

Viggo

§66, stk.1 nr.6 & §107

I forlængelse med UngStrøm, er målgruppen her 16-22 år. Der er særlig fokus på selvstændiggørelsen af de unge mennesker, samt hvilke ændringer der følger når man ikke længere betegnes som et barn. Sociale spilleregler, skole og uddannelse, samt fritidsbeskæftigelse i form af, job eller interessere. Et forløb hos Viggo, kan være særligt tilrettelagt da vi også tilbyder §107. Vi har valgt at have fokus på målgruppens alder, og foranstaltning heraf. Dvs. vi anbringer ikke efter det 25år er fyldt. Men vi kan tage imod fra det 18år t.o.m det 25år. Vi er ved den teori om at når en anbringelse af disse karaktertræk (kriminalitetstruet), så vil vi ikke blande unge og ældre under samme tag. Vi fokuserer på det præventive og forebyggende. Når man fylder 22 år hos Viggo, så vil man i 12 mdr. indgå i et klargøringsforløb mod en selvstændig tilværelse, "vi gør klar til egen bolig". Her løser vi dette med Social-Performance, som har mindre eller større boliger til disse formål. Den unge skal udsluses til selvstændige rammer, hvis ressourcerne, forløbet, udviklingen og kommunen er enige om dette. Det er konceptet ikke at "holde" på de unge men klargøre dem til samfundet.

Social-Performance

§4, 52, 76, 85.

Særligt tilrettelagt forløb, som akut anbringelser, 1:1 foranstaltning/soloprojekt, støttekontakt ordninger, familiebehandling og mor/barn projekt. Social-Performance, samarbejder med UngStrøm og Viggo. Heraf indgås samarbejde omkring udslusnings projekter, egen boligforhold, samt 1:1 og akut anbringelser. Social-Performance, er tilrettelagt efter de enkeltes forløb, så daværende kontaktpersoner fra UngStrøm eller Viggo, som har været tilknyttet, kan følge dem i processen, "fra barn til ung", "ung til voksen", "voksen til selvstændig". Dette for at være med til at styrke selve forløbene i anbringelserne, at det er de samme voksne der går igennem. På denne måde sikre vi en kontinuerlighed i relationen, samt får styrket udviklingen hos de enkelte.

Kontakt os pr. mail

mb@mikebhatti.dk eller paskar@paramasamy.dk

Eller besøg os på

www.ungstroem.dk www.social-performance.dk www.tilbudsportalen.dk

UNGSTRØM
NÅR LIV OG SJÆL FORBINDER

Viggo

Social
Performance.

Budget 2023:

30 MILLIONER TIL LAVERE SAGSTAL I KØBENHAVN

Som en del af budgetaftalen for 2023 har et flertal på Københavns Rådhus besluttet at afsætte 30 millioner kroner om året til at nedbringe sagstallet i Borgercenter Handicap, som Dansk Socialrådgiverforening længe har arbejdet for. Også de medarbejdere, der arbejder med sygedagpengemodtagere og borgere i jobafklaringsforløb, får færre sager.

Derudover er der afsat penge til en lang række tiltag på socialområdet. Herunder 'Red Van', der er et tilbud til sexarbejdere på

Vesterbro, og stofindtagelsesrummet H17.

Der tilføres også midler til at købe pladser til udsatte borgere, borgere med sindslidelse og borgere med handicap, der har stået på venteliste til et botilbud i mere end seks måneder og til at fastholde serviceniveauet for borgere med handicap på egne botilbud.

Der er også prioriteret penge til at etablere en butik med beskæftigelsestilbud til borgere med handicap i Valby og til at nedbringe ventetiden på stress-, angst- og depressionsforløb i Center for Mental Sundhed.

Frie rammer

FIRE VELFÆRDSKOMMUNER UDPEGET

49 kommuner søgte om at blive velfærdskommune på beskæftigelsesområdet, men valget faldt på Hillerød, Greve, Silkeborg og Aabenraa Kommune. De fire kommuner bliver fritaget for en række proceskrav og slipper for truslen om skærpet tilsyn. Men rådgivningspligt og sanktionsregler fastholdes.

Inflation

OPRÅB FRA BØRNE-ORGANISATIONER

For de fattigste børnefamilier i Danmark er de stigende priser særligt alvorlige, fordi der ikke fra regeringens side er lavet økonomiske hjælpepakker målrettet dem - i modsætning til blandt andet nogle ældre. Og dermed har statsminister Mette Frederiksen (S) svigtet de fattigste børnefamilier i Danmark, mener Red Barnet, Mødrehjælpen og Børns Vilkår.

Hjælp fra PPR

OVER EN MÅNEDS VENTETID

I næsten alle folkeskolens klasser i Danmark er der elever, som ikke får tilgodeset deres behov, lyder det fra lærerne i en ny inklusionsundersøgelse. 52 procent af lærerne svarer, at der går over en måned, før de kan få råd og vejledning fra PPR.

Næsten halvdelen af lærerne mener, at hjælpen fra PPR 'i mindre grad' er realiserbar, mens 25 procent mener, at hjælpen 'i nogen grad' er realiserbar. Kun to procent mener, at hjælpen 'i høj grad' er realiserbar.

840

I 2021 reagerede Arbejdstilsynet 1.073 gange på psykisk arbejdsmiljø i forbindelse med tilsynsbesøg, og heraf var 840 (eller 78 procent) i den offentlige sektor. Kun 22 procent var i private virksomheder.

Kilde: Kommunalforsker Roger Buchs kommentar "Reformstop og bedre trivsel kan redde kommunerne" på altinget.dk

Gældsrådgivning

BEDRE HJÆLP TIL SOCIALT UDSATTE

Det brede flertal af partier, der har indgået aftalen om nedbringelse af danskernes gæld til det offentlige, er nu blevet enige om en model for udmøntning af varige midler til gældsrådgivning, der skal sikre socialt udsatte bedre hjælp til gældsafvikling. Fremover er der sikret varige midler til den frivillige gældsrådgivning drevet af civilsamsfundsorganisationer, som tilbyder udsatte borgere gratis økonomi- og gældsrådgivning.

Handicap

NYE INITIATIVER SKAL STYRKE RETSSIKKERHEDEN

Ankestyrelsen og Socialstyrelsen sætter en række initiativer i gang for at styrke kommunernes sagsbehandling på handicapområdet. Blandt initiativerne er et handicapsagsbarometer, kompetenceudvikling, udvikling af en model for styrket samarbejde og tillid og et styrket tilsyn med kommunerne.

Et centralt element er målrettede tilbud om læring og kompetenceudvikling til medarbejdere og ledere i kommunerne.

Sammen giver
vi mere tilbage

Book et webmøde på
pka.dk/optimer

Brug en time – og få styr på din pension

Book et webmøde, og lad os sammen kigge på din pension. Passer den til dit liv her og nu? Er der økonomiske fordele at hente, du ikke kendte til?

Mødet tager 45-60 minutter, og du behøver ikke at forberede dig.
Gå til pka.dk/optimer og book dit møde nu.

PKA er en af Danmarks største pensionskasser med 350.000 medlemmer indenfor social- og sundhedsområdet og investeringer for 400 mia. kr.

CV

Susanne Post Nexø
43 år, Albertslund.

2003: Uddannet
interkulturel og
international
socialrådgiver fra
Den sociale Højskole,
København.

2003-2005: Lokal-
center Sundby Nord,
København Kommune.

2005 - : Børne- og ung-
domspsykiatrisk Center,
Region Hovedstaden.

”

**Jeg håber, at forhandlingerne
om 10-årsplanen for psykiatrien
kommer til at få en betydning,
og at der følger penge med.**

"Måske er den sag lige præcis dén, man ikke skulle have ladet vente"

Som fællestillidsrepræsentant i Hovedstadens Psykiatri var **Susanne Post Nexø** med til at sende et opråb til politikerne i hovedstaden og på Christiansborg. Hun er bekymret over stadig flere henvisninger til psykiatrien, mens pengene ikke følger med.

Af Mette Mørk
Foto: Lisbeth Holten

VI ER MANGE, der er glade for vores job i psykiatrien og gør alt, hvad vi kan, for at lave et godt stykke arbejde. Men rammerne gør det stadig sværere at udføre det tilfredsstillende. Over de seneste ti år er der kommet flere og flere patienter ind i systemet, og vores ledelse gør, hvad den kan, for at prioritere og flytte om på opgaver. Men mine kolleger skal hele tiden rumme flere patienter. Før kunne man måske ringe tilbage på en henvendelse inden for en uge. Nu kan der gå tre uger – og måske er den sag lige præcis den, man ikke skulle have ladet vente. Det er et pres.

I det hele taget har psykiatrien kørt med underfinansiering i mange år – og det har også medført en ond spiral: Det er svært at ansætte

og fastholde personale, så må vi lukke sengepladser, så øger det måske presset yderligere på de ambulante afdelinger og... Derfor sendte vi et åbent brev til politikerne om forholdene, som de forhåbentlig tager med, når der skal forhandles om en 10-årsplan for psykiatrien.

Jeg har været her siden 2005. Før arbejdede jeg med sygedagpenge, og når folk kom med psykisk sygdom, så var det ofte svært at få dem til at passe ned i kasserne på beskæftigelsesområdet. Det vakte en interesse hos mig, at sindet på den måde går ind og blander sig i, hvad man kan og ikke kan. Og det kan ikke bare fikses med en scanning og en operation. Hvis vi for eksempel får en ung ind med en autismediagnose, så er det jo helt individuelt, hvad der skal sættes ind med. Hver gang.

Mit arbejdsliv i børne- og ungdomspsykiatrien er delt mellem opgaven som fællestillidsrepræsentant og mit arbejde som socialrådgiver i et familierapeutisk team. Min dag foregår meget ved telefonen, når jeg er i teamet. Jeg er med til konference om sagerne. Det er typisk en familie, hvor psykiatrien

ikke alene kan løse problemerne. Måske er der flere børn, der har diagnoser, eller både børn og en voksen har diagnoser. Det kan også være som det barn, vi havde indlagt på et døgnafsnit, og så skal familien have hverdagen op og køre igen, når han bliver udskrevet. Barnet har en autismespektrum-forstyrrelse og har fået en belastningsreaktion, fordi han har været på en daginstitution eller i en skole, der ikke har kunnet møde hans behov.

I sådan et tilfælde sparrer jeg med den kommunale socialrådgiver og laver brobygning mellem de forskellige instanser. Jeg kan godt lide at arbejde for, at vi giver patienterne godt videre. De kan være utrygge ved at skulle over i et andet system, når vi er ved at afslutte dem. Så en god dag er, når det lykkes med den gode dialog med den kommunale socialrådgiver. Hvad kan I? Hvad kan vi? Hvordan kan vi sammen hjælpe den her familie? Men tiden bliver mere og mere knap. Så jeg håber meget, at forhandlingerne om 10-årsplanen for psykiatrien kommer til at få en betydning. Og at der følger penge med. ♦

←
- Det vakte en interesse hos mig, at sindet går ind og blander sig i, hvad man kan og ikke kan, siger Susanne Post Nexø.

SÅDAN BLIVER DU SKARPE PÅ DET TVÆRFAGLIGE SAMARBEJDE

Når vi arbejder tværfagligt, skal vi koordinere og skabe stærke relationer. Det kræver særlige kompetencer. Få inspiration til at få det bedste ud af det tværfaglige samarbejde.

Redigeret af Susan Paulsen

HOLD FOKUS PÅ KERNEOPGAVEN

Kerneopgaven er den fælles, helhedsorienterede opgaveløsning, der tager udgangspunkt i den enkelte borgers behov – ikke den enkelte indsats. Bliver vi som fagprofessionelle ikke enige om kerneopgaven, kan de forskellige fagligheder komme til at arbejde i hver sin retning. Forudsætninger for en fælles forståelse af kerneopgaven er:

1. Deltagere i det tværfaglige samarbejde skal have forståelse for, hvordan de hver især ser sagerne for på den måde at kunne arbejde hen imod en fælles forståelse af, hvordan de skal håndteres bedst muligt. Det indebærer, at alle skal respektere hinandens tilgang og måder at tale på.

2. Deltagere i det tværfaglige samarbejde skal have ideer om, at alle, både de selv og andre, kan have relevante bud på det, der foregår – sådan at det er værd at være nysgerrig.

3. Deltagere i det tværfaglige samarbejde skal være forholdsvis frie til at lade sig berige og bevæge under mødet, det vil sige, at de ikke må være alt for bundne af loyaliteter over for andre parter og disses beskrivelser af situationen.

4. Der må ikke være for meget passion eller fornemmelse af at skulle overleve. Derfor er det vigtigt at tilbyde frem for at forsvare sin faglighed

RE ARBEJDE

GEVINSTER VED TVÆRFAGLIGHED

Tværfagligt samarbejde betaler sig, fordi:

- Med en tværfaglig indsats kan ressourcerne udnyttes bedre i komplekse sager.
- Der er fælles, koordinerede mål og dermed en rød tråd i indsatserne, i stedet for at de spænder ben for hinanden.
- Der skabes et bedre øje for mulige parallelindsatser.
- Der kan bedre laves overgange mellem forskellige dele af indsatsen, så der ikke opstår huller og ventetid – og så vigtig information ikke går tabt.

BARRIERER FOR DET TVÆRFAGLIGE SAMARBEJDE

- Hvis der mangler nogen i teamet.
- Hvis nogen holder på viden eller perspektiver.
- Hvis nogen er uengageret.
- Hvis myter får lov at leve.

LAV AFTALER FOR AT FØRE MØDETS BESLUTNINGER UD I PRAKSIS

For at sikre, at det, der bliver besluttet på mødet, kommer med videre ud i praksis, må I forholde jer til, hvem, hvornår og hvordan sammenhængen skal være. Tag hul på diskussionen ved at bringe følgende spørgsmål op på mødet:

- Hvilke mål og delmål kan vi arbejde hen imod?
- Hvem skal vi inddrage i den efterfølgende indsats?
- Hvem sætter hvilke indsatser i gang – og hvem griber de øvrige stafetter?
- Hvordan skal vi samarbejde mellem møderne?

VÆR NYSGERRIG

Udvis oprigtig interesse for de øvrige deltagere i det tværfaglige team og deres input.

Spørg ind til

- Hvad kan de andre bidrage med?
- Hvilke nye vinkler ser vi?

Brug scenarier

Brug gerne scenarier som en vej til at få mest muligt ud af det indledende samarbejde. Det er en metode til at folde forskellige muligheder ud, som ingen måske har fået øje på indtil nu.

Fold scenariet ud med spørgsmål som:

- Hvad nu, hvis...?
- Kunne man forestille sig, at...?
- Hvad ville der ske, hvis...?

Djævelens advokat

Leg djævelens advokat for at få nye vinkler på udfordringen. Det er en metode til at få stillet nye spørgsmål som:

- Hvorfor taler ingen om...?
- Hvad nu, hvis borgeren alligevel siger...?
- Er vi sikre på, at...?

Kilde: "Tværfaglighed som arbejdsmetode – en håndbog af Cabi", 2022.
Læs hele håndbogen på cabiweb.dk

Annette Juul Jensen er seniorkonsulent i Cabi, som er et non-profit videnshus, der arbejder målrettet for et socialt ansvarligt arbejdsmarked, hvor mennesker og virksomheder lykkes. Hun er medforfatter på håndbogen "Tværfaglighed som arbejdsmetode", som tager udgangspunkt i beskæftigelsesindsatsen, men favner alle kommunale velfærdsområder.

TVÆRFAGLIGHED KRÆVER MOD OG ÅBENHED

- Vi kan se, at det tværfaglige samarbejde er en vedvarende udfordring. Med den nye hovedlov bliver tværfaglighed om muligt mere aktuelt, end det nogensinde har været, siger Annette Juul Jensen, medforfatter til en ny håndbog om tværfaglighed.

Af Susan Paulsen

TVÆRFAGLIGHED VIRKER, FORDI du kan skabe bedre resultater for borgerne og skabe klarere sammenhæng på tværs af afdelinger. Men det kræver også noget af dig selv. At du er fagligt stærk, villig til at lytte og lære, og at du er klar til at bryde med vanerne.

Sådan lyder det i håndbogen "Tværfaglighed som arbejdsmetode", som seniorkonsulent Annette Juul Jensen fra Cabi er medforfatter på.

Om baggrunden for at udgive håndbogen siger hun:

– Vi kan se, at det tværfaglige samarbejde er en vedvarende udfordring. Hvis parterne har forskellige opfattelse af, hvad deres kerneopgave er – eksempelvis beskæftigelsesområdet contra socialområdet – så har man forskellige takes på, hvad der kan flytte borgeren. Hvad kom først, og hvad kom sidst, hvad er vigtigst... Det skaber knaster. Og til syvende og sidst er det borgeren, som taber på det. Og med den nye hovedlov bliver tværfaglighed om muligt mere aktuelt, end det nogensinde har været.

Annette Juul Jensen understreger, at tværfaglighed kræver åbenhed og mod.

– Det er et grundlæggende tankesæt, som man skal have på plads, en åbenhed over for andre fagligheder. Man skal turde at gå ind i det rum, hvor man ikke forsvaret sin faglighed, men hvor man tilbyder sin faglighed.

Tværfaglighed betaler sig

Hvis det tværfaglige samarbejde skal lykkes, kræver det ifølge Annette Juul Jensen opbakning i hele organisationen.

– Noget af det, som kan udfordre det tværfaglige arbejde, er, at der ligger et skelet lige bag ved, som hedder økonomi. En størrelse, som enkeltfagpersoner ikke nødvendigvis har nogen indflydelse på, pointerer Annette Juul Jensen.

Derfor er et af håndbogens kapitler viet til lederne, som skal skabe rammerne for, at tværfaglighed kan lade sig gøre.

– Lederne er nødt til at mødes med de forskellige forvaltningschefer, for tværfaglighed skal være noget, hele organisationen bakker op om – både politikerne og direktionen. Mit forsigtige bud er, at

Man skal turde at gå ind i det rum, hvor man ikke forsvaret sin faglighed, men hvor man tilbyder sin faglighed.

Annette Juul Jensen, seniorkonsulent, Cabi

tværfaglighed er en mangelvare, fordi mange ledere er forankret på forskellige budgetter, og hvem skal så betale for den tværfaglige indsats?

Det koster ifølge Annette Juul Jensen ressourcer at komme godt i gang, men bliver det tværfaglige arbejde prioriteret og understøttet, betaler det sig i sidste ende. ♦

“

Det vigtigste er, at vi får givet nogle mennesker et meningsfyldt liv. Det er det, der er bevæggrunden.

Medarbejder fra jobcenter

Gratis beskæftigelsestilbud til psykisk sårbare på førtidspension

Omkring 50.000 psykisk sårbare førtidspensionister ønsker at arbejde, men er på forskellig vis udfordret. Ønsker du eller din kommune gratis hjælp til at få flere fra kanten i arbejde?

Jobbanken er en NGO, der siden 2003 har arbejdet for at skabe øget varig beskæftigelse gennem et dobbeltsidet og helhedsorienteret forløb, der bl.a. indebærer:

- Vejledning og job
- Støtte ved eksterne kurser og uddannelse
- Adgang til et stort virksomhedsnetværk
- Tæt opfølgning i ansættelsesforløbet herunder jobprogression og fastholdelse
- Idræts-, uddannelses- og netværkstilbud

- Opkvalificering
- CV-skrivning
- Økonomisk vejledning

Alt sammen tiltag, der øger deres livskvalitet og hverdagsduelighed.

Hvem samarbejder vi med?

Jobbanken samarbejder bredt med socialrådgivere, socialpsykiatrien, bostøtter, jobcentre, frivillige foreninger, væresteder, boligsociale enheder mv. i over 60 kommuner.

Ønsker du et samarbejde med os?

Har du kontakt til en borger, der er psykisk sårbar førtidspensionist og gerne vil arbejde nogle timer i ugen? Så kontakt en vejleder fra Jobbanken og hør mere om, hvordan vi kan hjælpe.

EPINION-UNDERSØGELSE 2020:

- Jobbanken er en vellidt samarbejdspartner
- Jobbanken er med til at nedbryde fordomme og skabe et mere rummeligt arbejdsmarked
- Tilbagemeldingerne er positive fra de førtidspensionister, som visiteres til Jobbanken
- Et bredt branchekendskab og stort netværk gør Jobbanken i stand til at finde job, som jobcentrene ikke selv har mulighed for at opdyrke
- Jobbanken besidder specialiseret viden

Hør mere om mulighederne for samarbejde på 9722 3064

MANGEL PÅ SOCIALRÅDGIVERE

I 2030 kommer vi til at mangle cirka 35.600 velfærdsmedarbejdere, herunder mellem 3.500 og 5.000 socialrådgivere. Allerede nu kæmper flere kommuner med **fastholdelses- og rekrutteringsproblemer**. En af dem er Hillerød Kommune, hvor leder Lene-Line Stentoft og tillidsrepræsentant Annette Bendtsen **mangler kolleger**.

Af Susan Paulsen
Foto: Lisbeth Holten

ER EN MASSIV UDFORDRING

... MANGEL PÅ SOCIALRÅDGIVERE ER EN MASSIV UDFORDRING

Da sommerens optagetal blev offentliggjort i slutningen af juli, var antallet af optagede på landets socialrådgiveruddannelser faldet med 10 procent siden 2019.

Flere end hver fjerde socialrådgiver, der arbejder med udsatte børn, har skiftet job inden for det seneste år. Og mange – især i hovedstadsområdet – kan ikke få besat de ledige stillinger.

Det viser tal, som Dansk Socialrådgiverforening har indsamlet, og det er et billede, som socialrådgiverne i Hillerød Kommune kan nikke genkendende til. På det store rådhus på Trollesminde Allé mærker socialrådgiverne arbejdspresset, og aktuelt er der fire ubesatte stillinger.

Op til kommunens budgetforhandlinger er der lavet en kortlægning af udfordringen med at rekruttere og fastholde medarbejdere. I 2020 blev 33 procent af de 35 socialrådgivere i afdelingen Familie, Unge og Handicap udskiftet. I 2021 drejede det sig om 15,3 procent, mens det i de første fire måneder i indeværende år ligger på 10,8 procent.

Det er med det baggrundstæppe – og en fremtidsudsigt, hvor der ifølge prognoser i 2030 på landsplan kan mangle mellem 3500 og 5000 socialrådgivere – at fagbladet *Socialrådgiveren* er taget til Hillerød for at få indblik i, hvordan de håndterer den nuværende mangel på socialrådgivere – og hvad de tænker om fremtiden.

To opsigelser i denne uge

– Ja, jeg har desværre fået to opsigelser i denne uge, fortæller Lene-Line Stentoft, socialrådgiver og sektionsleder for Familier, Unge og Handicap – en stilling hun har bestridt i godt et halvt års tid.

Hun tager imod på rådhuset. Lige inden for den store glasdør åbner et atrium op som en indvendig plads, hvor dagslyset vælter ind, og herfra er der åben forbindelse til de overliggende kontoretager.

Lene-Line Stentoft viser rundt på det relativt nye rådhus, hvor de 30 socialrådgivere sidder i storrumskontor på 2. etage sammen med sundhedsplejersker, tale-høre-pædagoger, psykologer og administrativ personale.

– Vi er alle samlet på samme etage på rådhuset, og det er vi glade for, da det gør det tværfaglige samarbejde lettere. Når man sidder sammen, skabes der gode relationer, og så er det lettere at samarbejde og bede om hjælp til opgaverne, forklarer Lene-Line Stentoft.

Flere børn og unge har brug for hjælp

At de fysiske rammer er befordrende for tværfagligheden og kvaliteten i det sociale arbejde kan dog ikke

– Manglen på socialrådgivere har store konsekvenser både for medarbejdere og borgere, for vi kan ikke altid overholde de lovpligtige tidsfrister, siger Lene-Line Stentoft.

kompensere for kommunens mangel på socialrådgivere. Flere børn og unge i Hillerød har – lige som på landsplan – de seneste år fået brug for særlig støtte. Fra oktober 2019 til marts 2022 er der i Hillerød tale om en stigning på 17 procent. Det har haft den konsekvens, at antallet af sager er steget med cirka seks sager pr. socialrådgiver i løbet af godt to år, så nu har socialrådgiverne i snit 40 sager hver.

Det betyder, ifølge Lene-Line Stentoft, at socialrådgiverne har mindre tid til hvert enkelt barn og familie, det bliver sværere at overholde tidsfrister – herunder lovpligtige tilsyn – samt at være proaktiv og opfølgende i kontakten med børn og familier.

– Det har store konsekvenser både for medarbejdere og borgere, for vi kan ikke altid overholde de lovpligtige tidsfrister. Det betyder, at borgerne ikke altid får svar rettidigt, at vores samarbejdspartnere bliver ret frustrerede, fordi vi ikke i samme grad er med til at løse den fælles opgave. De står og kalder på os – og der kommer ikke nogen, for vi har ikke nogen

Bag om historien

Hvordan fremtidssikrer vi velfærdssamfundet, som er udfordret af et betydeligt demografisk pres, hvor der bliver flere børn og ældre kombineret med mindre ungdomsårgange. En prognose fra Damvad Analytics viser, at der kommer til at mangle over 35.000 velfærdsuddannede i 2030 – herunder mellem 3.500 og 5.000 socialrådgivere. Mangel på socialrådgivere kan true velfærden, fordi hjælpen til udsatte børn og voksne risikerer at blive forsinket, så problemerne vokser sig større og bliver mere komplicerede.

at sende derud. Vi er hele tiden nødt til at prioritere – og det kræver også meget ledelse, for det skal den enkelte socialrådgiver ikke selv stå med.

– Nu har vi lagt op til en aktivitetsudvidelse – som det hedder – til budgetforhandlingerne, hvor vi har bedt om at få flere socialrådgivere. Der er ingen tvivl om, at vi står over for en massiv udfordring. Der er ikke socialrådgivere nok, og den relativt store udskiftning af medarbejdere betyder, at der skal bruges mere tid på oplæring og på at sætte sig ind i sagerne. Derudover kan vi risikere at miste socialrådgiverne til andre kommuner, hvor lønniveauet er højere og arbejdspresset er lavere, forklarer Lene-Line Stentoft.

Tillidsrepræsentant Annette Bendtsen bakker op.

– Det er virkelig en stor udfordring både i forhold til rekruttering og fastholdelse – især det sidste. Vi ser med spænding frem til budgetforhandlingerne – om vi bliver flere kollegaer. Det håber vi inderligt.

Nabokommuner har lavere sagstal

I indstillingen til politikerne står der sort på hvidt:

"Der er tale om en massivt presset medarbejdergruppe, som arbejder for at fastholde et højt fagligt niveau med mulighed for at en god kontakt til børn, unge og deres familier. Arbejdsmiljøet er presset som konsekvens af det høje sagstal, og det kan ikke udelukkes at den høje omsætning af medarbejdere, ligeledes er en konsekvens af det massive arbejdspresset."

På anbringelsesområdet kan vi snart nå til, at det ikke er muligt at prioritere de lovpligtige mindst halvårslige tilsyn på et område, hvor vi har det allerstørste ansvar."

Ledelsen har også fokus på sagstal – herunder at et passende sagstal kan være et vigtigt rekrutteringsredskab. En kortlægning, som ledelsen har lavet,

viser, at flere af nabokommunerne har lavere sagstal. Pt. har socialrådgiverne i Familie, Unge og Handicap et sagstal på cirka 40, mens sagstallet i de omkringliggende kommuner svinger mellem 22 og 30,2 sager – og typisk ligger på 28 sager.

I indstillingen er der skitseret tre forslag – og kun det dyreste vil bringe sagstallet ned på et niveau, der svarer til gennemsnittet i de omkringliggende kommuner.

I indstillingen til økonomiudvalget henvises der også til Dansk Socialrådgiverforenings vejledende sagstal, som er cirka 20 – 30 børn med sociale problemer eller cirka 25 – 35 børn med handicap eller sygdom pr. socialrådgiver

Annette Bendtsen understreger, at det er afgørende for arbejdsmiljøet, at der er fokus på sagstal – og at det bliver lavere.

– Et passende sagstal er en vigtig faktor både for nyuddannede og garvede kolleger.

Og Lene-Line Stentoft er enig.

– Det er alvorligt. Nu er der snart budgetforhandlinger, og jeg håber at vores politikere har forstået budskabet og vil hjælpe os med at tage ansvaret for det her. Det er ikke noget, som er opstået nu og her – det har været i flere år.

Tilbage i 2021 – altså før Lene-Line Stentoft blev ansat – skrev socialrådgiverne i tæt dialog med Dansk Socialrådgiverforening et brev til ledelsen, hvor de gjorde opmærksom på, at arbejdspresset var for stort, sagstallet for højt, og der var for mange sygdommeldinger. Et brev, som nu er gået i arv til Lene-Line Stentoft, og hun er i fuld sving med at prøve at ændre på tingenes tilstand i et tæt samarbejde med tillidsrepræsentanten og to arbejdsmiljørepræsentanter.

Vi skal passe på hinanden

Når der bliver mangel på nyuddannede socialrådgivere, bliver rekrutteringslaget til kommunerne mindre. Lene-Line Stentoft fortæller, at hendes afdeling allerede nu er presset, når det handler om rekruttering. En udfordring hun også er bevidst om, når hun formulerer stillingsopslagene. Her fremhæves det, at nye kolleger får supervision, en oplæringsperiode med en mentor og nedsat sagstal, mulighed for fleksibel arbejdstid og hjemmearbejdsdage, og at man kan bruge en time om ugen af sin arbejdstid på at dyrke motion.

– Det er vigtigt at have fokus på, om det, vi skriver om os selv, er tilstrækkeligt appellerende og signalerer, at her passer vi på dig som nyuddannet.

Derudover har Lene-Line Stentoft i foråret kontaktet Københavns Professionshøjskole, Campus Hillerød, for at høre, om de ville have en socialråd-

Det er vigtigt at have fokus på, om det, vi skriver om os selv i stillingsopslag, er tilstrækkeligt appellerende og signalerer, at her passer vi på dig som nyuddannet.

Lene-Line Stentoft, socialrådgiver og sektionsleder

giver fra kommunen ud og fortælle om praksis – og det lykkedes. Derudover har de været ude at hænge stillingsopslag op på både Københavns Professionshøjskole og skolen i Hillerød. Efterfølgende fik de seks stillinger besat med nyuddannede.

– Det er vi glade for, men vi skal være opmærksomme på, at det skaber et stort pres på de andre kolleger. Det kræver en skarp prioritering at tage del i et introforløb, når arbejdspresset er stort, siger Lene-Line Stentoft og fortsætter:

– Så det handler dels om, hvordan vi rekrutterer, men det handler måske i endnu højere grad om, hvordan vi passer på de kolleger og medarbejdere vi har, som lige nu trækker et alt for hårdt læs. I den situation kan det være svært at tage opgaven som mentor på sig og lære et nyt menneske at kende. Men vi ved, hvor vigtigt det er, at vi investerer tiden i vores nye kolleger, så derfor deler vi ansvaret mellem os, så godt det kan lade sig gøre.

Løn gør en forskel

I øjeblikket er der en heftig debat om manglen på velfærdsprofessionelle, hvor der er mange bud på løsninger og konsekvenser. Senest har statsminister Mette Frederiksen meldt ud i medierne, at hun er klar til at drøfte løn- og arbejdsvilkår som en del af løsningen på rekrutterings- og fastholdelsesudfordringen i velfærdsfagene. Og det giver også rigtig god mening i både Annette Bendtsens og Lene-Line Stentofts ører.

– Vi har lavet en forespørgsel af lønniveauet i nogle af de omkringliggende kommuner, hvor det viser

Et passende sagstal er en vigtig faktor både for nyuddannede og garvede kolleger

Annette Bendtsen, tillidsrepræsentant

sig, at socialrådgivere kan forhandle to til tre løntrin mere i ansættelsesprocessen. Det kan medvirke til at gøre det sværere for os at fastholde vores socialrådgivere. Det kan ikke være rigtigt, at man skal skifte job for at forhandle sin løn, lyder det fra Lene-Line Stentoft, som understreger, at det vil hun gerne lave om på.

– Jeg har nul kroner, men jeg vil prøve at imødekomme de ønsker til løn, som socialrådgiverne har inden for rimelighedens grænser, og så få lønkonto-

ret til at regne ud, hvad det kommer til at koste. Så må jeg gå opad i systemet og sige, at det her skal det koste, hvis jeg skal have en chance for at holde på mine medarbejdere.

Tryghed og gode kolleger

Annette Bendtsen bakker op om strategien og mener, at løn kan betyde, at det er lettere at holde på kollegerne. Samtidig mener hun dog ikke, at en tungere lønpose kan stå alene.

– Det er vigtigt, at vi har et stort fokus på at fastholde de nyuddannede, hvor vi er opmærksomme på, at det kan være meget forskelligt, hvad den enkelte har behov for af støtte. Selv om det pt. kniber med tiden, så har vi heldigvis et godt kollegialt samarbejde. Det er vigtigt at have et kollegaskab, hvor man kan være tryk ved hinanden.

Lene-Line Stentoft er enig. Som noget nyt har hun i samarbejde med tillidsrepræsentanten og to arbejdsmiljørepræsentanter indført trivselsdage, hvor alle en gang i kvartalet mødes i et par timer, hvor de kun taler om trivsel. Lene-Line Stentoft holder møde med de tillidsvalgte en gang om ugen, og hun understreger, at det er vigtigt, at hun hele tiden får en pejling på, hvordan det går i "storrummet".

Hun mener også, at det er nødvendigt at have blik for, at mange af de nyuddannede har brug for en anden ledelsesstil.

– Den nye generation af socialrådgivere er virkelig dygtige og omstillingsparate, og de vil gerne kunne det hele i løbet af nul komma fem. Jeg fortæl-

– Det er vigtigt, at vi har et stort fokus på at fastholde de nyuddannede, siger tillidsrepræsentant Annette Bendtsen.

ler dem, at her hos os er man ny i et til to år – og at man gerne må fejle. Det er min erfaring, at de har brug for en tættere og hyppigere sparring for at trives.

Frygter at det bliver værre

En ting er de aktuelle udfordringer, som socialrådgiverne i Hillerød Kommune står midt i – og som de gør alt, hvad de kan – om politikerne vil – for at løse. Men de aktuelle udfordringer er et billede på et problem, som risikerer at blive værre i nær fremtid, hvis manglen på socialrådgivere og andre velfærdsprofessionelle ikke bliver løst.

– Jeg er bekymret, fordi der ikke bliver uddannet tilstrækkelig mange socialrådgivere. Jeg er bekymret for, hvordan vi skal løse opgaven, når vi mangler socialrådgivere. Og jeg er bekymret, fordi de krav, der sættes til os lovgivningsmæssigt, betyder, at der kommer flere og nye opgaver.

Aktuelt er der fire ubesatte stillinger i Familie, Ung og Handicap.

Lene-Line Stentoft henviser til den kommende Barnets Lov, som forventes at træde i kraft 1. april 2023. I aftaleteksten lægges der blandt andet op til obligatoriske forældrehandleplaner, second opinion for børn, hvor der peges på andre indsatser, obligatorisk undersøgelse af søskendebørn og to sagsbehandlere på svære sager.

– Hvis ressourcerne – herunder det nødvendige antal socialrådgivere – ikke følger med, så er der nogen, som bliver nødt til at fortælle, hvad vi ikke skal lave. I yderste konsekvens får vi ikke hjulpet de børn, unge og familier, som har brug for det, fordi vi først får mulighed for at tage fat om problemerne, når de har vokset sig store. Og måske uoverskuelige, fordi vi ikke har de tilstrækkelige ressourcer til at arbejde forebyggende. Vores underretningstal stiger hvert år, og problematikkerne bliver ikke mindre komplicerede – tværtimod.

Budgetforhandlingerne var ikke afsluttet ved redaktionens slutning.

EKSPERTER ADVARER:

Vi er på vej mod en velfærdskrise

I 2030 kommer vi til at mangle cirka 35.600 velfærdsmedarbejdere, herunder mellem 3.500 og 5.000 socialrådgivere, hvis udviklingen fortsætter. Det vil unægteligt komme til at gå ud over kvaliteten i den offentlige service. Vi risikerer at ende i en decideret velfærdskrise, hvis der ikke bliver rettet op på finansieringen af velfærdsuddannelserne og løn- og arbejdsvilkårene i det offentlige, advarer flere eksperter.

Af Lærke Øland Frederiksen

BØRNENE VIL KOMME til at mangle pædagoger og lærere. De syge og ældre vil komme til at mangle sygeplejersker. Men også socialrådgivere bliver der mangel på. Vi kommer til at mangle mellem 3.500 og 5.000 socialrådgivere i 2030, hvis den historiske udvikling i efterspørgslen efter socialrådgivere og optag på socialrådgiveruddannelsen fortætter. Det viser en fremskrivning, som analysebureauet Damvad har lavet for Danske Professionshøjskoler.

Hvis vi ikke kan skaffe uddannet personale, vil kvaliteten af ydelserne i sundhedsvæsenet, skolerne, dagtilbuddene og på det sociale område falde, og så stikker middelklassen af.

Stefan Herman, rektor for Københavns Professionshøjskole

Medierne har meget fokus på, at det ikke er til at skaffe sygeplejersker og pædagoger for tiden. Men manglen på socialrådgivere er også allerede en realitet, særligt i Hovedstadsområdet, viser STAR's 'arbejds-markedsbalance', som er en oversigt over udviklingen på arbejdsmarkedet. Og den seneste opgørelse over forgæves rekrutteringer viser, at der fra september 2021 til februar 2022 var 471 forgæves rekrutteringer af socialrådgivere. Det tal dækker over, at 275 socialrådgiverstillinger ikke blev besat og 196 stillinger blev besat af en anden profil end den, der var søgt efter i forhold til erfaring eller uddannelse.

Og der bliver slået mange stillinger op for tiden. Dels fordi der er brug for flere socialrådgivere til at hjælpe det stigende antal børn og unge i mistrivsel og borgere med handicap og sociale udfordringer. Og dels fordi der er en meget høj personaleomsætning blandt socialrådgiverne. Hver fjerde socialrådgiver, der arbejder med udsatte børn og voksne i en kommune, er fratrådt sin stilling mellem april 2021 og april 2022. På beskæftigelsesområdet er det hver femte.

Samfundskontrakten knækker

Hvis det ikke lykkes at tiltrække flere til velfærdsprofessionerne og fastholde dem i den offentlige sektor, så risikerer vi at ende i en decideret velfærdskrise, advarer Stefan Herman, der er rektor for Københavns Professionshøjskole.

– For mig at se er konsekvenserne ret tydelige. Hvis vi ikke kan skaffe uddannet personale, vil kvaliteten af ydelserne i sundhedsvæsenet, skolerne, dagtilbuddene og på det sociale område falde, og så stikker middelklassen af. De vil ikke arbejde der, og de vil gå efter private sundhedstilbud og etablere flere friskoler. Hvis middelklassen ikke føler, at den får noget ud af at betale en relativt høj skat, så falder betalingsvilligheden. Og så er det, at samfundskontrakten knækker, siger han.

En lavere betalingsvillighed kan komme til at betyde en ringere finansiering af socialområdet. Samtidig vil velfærds-krisen producere flere sociale problemer, og der vil derfor blive brug for endnu flere socialrådgivere, mener Stefan Herman.

– Velfærds-krisen består i, at vi taber tilslutning til de fælles institutioner. Og det er den tilslutning, der sikrer, at almenområdet forebygger sociale og psykiske problemer. Hvis den fælles tilslutning svigter, bliver almenområdet svagere, og så producerer vi flere sociale problemer og dermed flere 'kunder' til det sociale område, forklarer han.

Færre hænder til flere opgaver

Er vi så bare på vej lige imod afgrunden? Og kan vi virkelig ikke gøre noget ved det? For at svare på de spørgsmål, må vi se lidt nærmere på, hvad det er for en problemstilling, vi står i, og hvordan vi er havnet her. Det

er Ulrik Beck, cheføkonom i tænketanken Kraka, netop i gang med at undersøge.

– Det er en udfordring at få hænder nok i det offentlige. Noget af det skyldes demografi, der kommer flere ældre og færre i den arbejdsdygtige alder. Der er simpelthen færre hænder, der skal løfte flere opgaver, siger han.

En del af udviklingen kan også forklares med den økonomiske højkonjunktur, vi er i lige nu, som giver en ekstremt lav arbejdsløshed.

– Under en lavkonjunktur søger folk mod det offentlige for at få mere sikre ansættelsesvilkår. Men når økonomien buldrer derudad, søger de ud i det private, hvor de kan få en højere løn. Det giver en skærpet konkurrence om velfærdsmedarbejderne, og lige nu ser det ikke ud til, at det offentlige vinder den konkurrence, siger Ulrik Beck.

Både løn og arbejdsvilkår spiller en stor rolle, når man skal vælge uddannelse og job.

– Det er helt centralt at få set på velfærdsprofessionernes løn- og arbejdsforhold, både for at tiltrække flere til fagene og for at gøre noget ved den høje personaleomsætning, vi ser hos for eksempel socialrådgivere, siger han.

Hvis det ikke lykkes at skaffe velfærdsprofessionelle nok, kan en af konsekvenserne være, at deres arbejde bliver udført af andre, der ikke har de samme kvalifikationer.

Det er helt centralt at få set på velfærdsprofessionernes løn- og arbejdsforhold, både for at tiltrække flere til fagene og for at gøre noget ved den høje personaleomsætning, vi ser hos for eksempel socialrådgivere.

Ulrik Beck, cheføkonom, tænketanken Kraka

– Opgaver, der i dag bliver løst af en læge, kan fremover komme til at blive løst af sygeplejersker, og deres opgaver bliver så løst af social- og sundhedsassistenter. Den glidning kan gå ud over kvaliteten. Og i sidste ende kan der være opgaver, som ikke bliver løst, og så kommer politikerne til at prioritere, hvilke opgaver der er de vigtigste, siger Ulrik Beck.

Attraktive velfærdsprofessioner

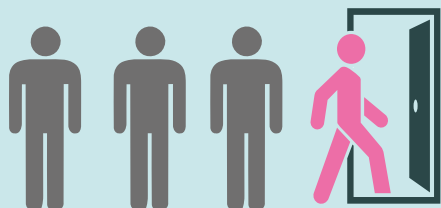
Vi er altså oppe imod demografien og konjunkturerne, som det umiddelbart ikke er let at lave om på. Men hvad kan vi så ændre? En mulig løsning er at forsøge at få nogle flere til at søge ind på socialrådgiveruddannelsen og de andre velfærdsuddannelser, som alle har oplevet et dyk i ansøgstallet de seneste år.

Lige præcis socialrådgiveruddannelsen har optaget mange flere studerende fra 2010 til 2019. Men da sommerens optagetal blev offentliggjort sidst i juli, var antallet af optagede på landets socialrådgiveruddannelser faldet med 10 pct. siden 2019, og der er i dag ledige pladser på halvdelen af landets socialrådgiveruddannelser.

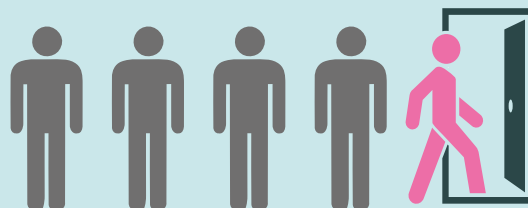
Hvis den udvikling skal vendes, kræver det en langt bedre finansiering af velfærdsuddannelserne, mener Camilla Wang, der er forkvinde for Danske Professionshøjskoler.

– Hvis socialrådgiveruddannelsen skal blive mere attraktiv, har vi brug for flere undervisningstimer. Det er ikke et universitet, hvor det meste kan foregå som selvstudier, vi skal lære de studerende praktiske færdigheder. Og vi skal skabe

HØJ PERSONALEOMSÆTNING

Hver fjerde socialrådgiver, der arbejder med udsatte børn og voksne i en kommune, er fratrådt stillingen mellem april 2021 og april 2022.

Hver femte socialrådgiver på beskæftigelsesområdet er fratrådt stillingen mellem april 2021 og april 2022.

Kilde: Personaleomsætningsstatistik fra Kommunernes og Regionernes Løndatakontor

nogle mere fagligt ambitiøse studiemiljøer, siger hun.

Men der er også brug for, at flere får øjnene op for velfærdsprofessionerne allerede i gymnasiet.

– I dag leder gymnasierne meget frem imod universitetsuddannelserne. Hvis gymnasieeleverne fik mulighed for at stifte bekendtskab med socialt arbejde og pædagogik, ville de måske få øjnene op for disse fag. Og vi kan også som professionshøjskoler blive bedre til at lave for eksempel brobygning med gymnasierne, pointerer Camilla Wang.

Og så skal de unge mennesker kunne se sig selv på det offentlige arbejdsmarked.

– De her professioner bliver jo valgt, fordi man gerne vil gøre en forskel for andre mennesker, det er den store motivation for vores studerende. Derfor er det virkelig vigtigt, at man på det offentlige arbejdsmarked får skabt tid og plads til, at man kan bruge sin faglighed, og at man kan udvikle sig og videreudanne sig inden for faget, siger Camilla Wang.

Fokuser på medarbejdernes trivsel

Det er fint at fokusere på, hvordan vi får uddannet flere velfærdsprofessionelle. Men som situationer er nu, skal der andet

og mere til, mener Roger Buch, der er kommunalforsker og centerleder ved Danmarks Medie- og Journalisthøjskole.

– Rekruttering til uddannelserne ser vi først effekten af om fire til fem år, når de er færdiguddannede. Men vi står midt i suppedasen nu med ubesatte stillinger og afdelinger, der er ved at bryde sammen, fordi de ikke kan skaffe socialrådgivere, siger han.

I stedet for at konkurrere om de par tusinde, der bliver uddannet hvert år, burde kommunerne fokusere meget mere på de mange tusinde medarbejdere, der allerede er i kommunerne.

– Der skal fokus på trivsel, arbejdsmiljø og god ledelse for at fastholde dem. De kommuner, der har ry for at have et godt arbejdsmiljø og dygtige ledere, det er dem, der vinder i konkurrencen lige nu. Hvis jeg var kommunaldirektør, så var det det, jeg ville satse på, hvis min kommune skulle have en chance de næste to til tre år, siger Roger Buch.

Lige nu, hvor der er mange jobmuligheder på grund af den økonomiske højkonjunktur, skal kommunerne være særligt opmærksomme på personaleomsætningen.

– Der kunne jo godt være dem, der blev

5.000

Vi risikerer at komme til at mangle 5.000 socialrådgivere i 2030, viser en fremskrivning fra analyseinstituttet Damvad.

fristet til at flygte ud af den offentlige sektor, hvis de ikke har ordentlige rammer omkring deres arbejde, siger han.

Det handler ikke kun om løn- og arbejdsvilkår, men også om at medarbejderne har gode muligheder for at udføre deres arbejde.

– Det kunne for eksempel være regelforenklinger, der fjerner krav om dokumentation, så socialrådgiverne kan koncentrere sig om deres kerneopgave. Det bliver en kæmpe ledelsesopgave i det offentlige at fjerne alle forstyrrelser, som forhindrer socialrådgiverne, sosu'erne og skolelærerne i at udføre deres kerneopgaver, siger Roger Buch.

National rekrutteringsplan

Bedre løn og arbejdsvilkår er afgørende, hvis vi i fremtiden skal have tilstrækkeligt kvalificerede socialrådgivere, mener Mads Bilstrup, formand for Dansk Socialrådgiverforening. Han bakker op om fagbevægelsens krav om en national rekrutteringsplan for velfærdsmedarbejdere, der skal adressere lønulighed, arbejdsmiljøudfordringer, bedre mulighed for faglig udvikling samt indeholde en plan for, hvordan vi får flere unge til at vælge fagene.

– Som profession brænder socialrådgiverne for at gøre en forskel, men det kræver, at der bliver uddannet tilstrækkeligt mange socialrådgivere på gode uddannelsessteder, at arbejdspladserne bliver forpligtet til lave en god introduktion og have mentorordninger. Derudover skal arbejdsgiverne sikre gode arbejdsvilkår, så nyuddannede og nyansatte kan holde til at være i jobbet, siger han.

6 FORSLAG FRA DS

Dansk Socialrådgiverforening har udarbejdet en række forslag, som kan være med til at løse rekrutterings- og fastholdelsesudfordringen.

- Kvaliteten på socialrådgiveruddannelsen skal hæves igennem et løft af taxameteret. Løftet skal bruges til at styrke undervisningen i jura, styrke koblingen til praksis og sikre mere øvebaseret undervisning.
- Kommunerne forpligtes til at tilbyde nyuddannede socialrådgivere tilstrækkelig oplæring til deres opgaver.
- En kommende trepartsaftale på voksen- og efteruddannelsesområdet bør have fokus på efteruddannelsesmuligheder for velfærdsprofessionerne.
- Det skal skrives ind i serviceloven, at alle kommuner lokalpolitisk fastsætter et loft over sagstal, der giver tid til socialt arbejde.
- Kommunerne forpligtes til at tilbyde socialrådgivere supervision, så stress, forråelse og frafald fra faget forebygges.
- En regelsanering, hvor fokus skal være på den socialfaglige indsats frem for proceskrav.

Vi har spurgt DS' fællestillsrepræsentanter i tre af Danmarks store byer, hvordan de oplever manglen på socialrådgivere – hvad det betyder for arbejdsmiljøet, og hvordan de håndterer det.

Af Susan Paulsen

DER SKAL VÆRE BALANCE MELLEM ERFARNE OG NYUDDANNEDE

Tania Kvist

Fællestillsrepræsentant, Aalborg Kommune

– Det er ikke kritisk i Aalborg endnu, men vi kan godt mærke, at det går den forkerte vej. Hvor vi tidligere havde måske 60 til 70 ansøgere til en ledig stilling, som også var kompetente ansøgere, så har vi måske fem nu. Vi er dybt afhængige af, at der også er nogle erfarne socialrådgivere, som kan formidle eksempelvis den ret komplicerede beskæftigelseslovgivning. Men at få en erfaren socialrådgiver er bestemt ikke nemt – og det gælder alle områder.

– Vi er nødt til at være opmærksomme på, at vi skal have en blandet sammensætning af nyuddannede og socialrådgivere med mere erfaring, så vi ikke kommer til at give de nyuddannede et iskoldt praksischock. For i forhold til arbejdsmiljøet kan det give nogle udfordringer, hvis der ikke er tilstrækkeligt med erfarne socialrådgivere til at passe på de nyuddannede. Hos os får de nyuddannede en mentor, som er oplæringsansvarlig, men vi har ikke egentlige introforløb.

– Når jeg kigger på manglen på velfærdsprofessionelle blandt sygeplejersker, lærere og pædagoger, bliver jeg meget bekymret, for så ved jeg godt, at det kun er et spørgsmål om tid, før fælden klapper også for socialrådgivere.

Jannie Kejser

Fællestillsrepræsentant,

Aarhus Kommune

– Vi mangler ikke nødvendigvis socialrådgivere endnu, men vi får færre og færre ansøgninger, og de ansøgninger vi får, er i højere grad fra nyuddannede end tidligere. Udfordringen er, at vi har nogle arbejdspladser, hvor det er lige før, at de nyuddannede er i overvægt, og så begynder det at blive problematisk, fordi der også skal være nogle mere erfarne socialrådgivere, der skal stå for oplæring.

– Vi er nok kommet lidt sent i gang med at tænke på fastholdelse og rekruttering, men nu gør vi noget på flere niveauer. Vi har talt om, hvordan vi kan

BEDRE FORHOLD FOR SENIORER OG PRAKTIKANTVEJLEDERE

skabe bedre forhold for praktikantvejlederne, så praktikanterne får en endnu bedre oplevelse af at være i praktik. Og om vi kan få praktikanterne til at vende tilbage til os, når de er færdiguddannede, ved at oprette nogle studiestillinger, så vi på den måde knytter dem til os.

– Når det drejer sig om fastholdelse, så vil vi gerne give bedre muligheder for kompetenceudvikling, lige som vi ønsker at skabe bedre vilkår for vores seniorer – eksempelvis at de kan få nogle specifikke arbejdsopgaver, som matcher deres livsfase – så de ikke smider håndklædet i ringen før tid. Det er vigtigt at fastholde kollegerne, for med den lave ledighed blandt socialrådgivere, kommer vi ellers bare til at på hugst hos hinanden kommunerne imellem.

Marie Vithen

Fællestillsrepræsentant,

Københavns Kommune

– Jeg hører fra mine kolleger, at der kommer færre ansøgere til myndighedsstillingerne. Så er vi også udfordret på, at dem, der søger de ledige stillinger, ofte er helt nyuddannede. Det er naturligvis fint, men hvis mængden af nyuddannede fylder voldsomt meget på arbejdspladserne, så er der ikke tilstrækkelig faglig kapacitet til at tage imod dem og til at lære dem op.

– Det gør ondt på både de nyuddannede og de erfarne socialrådgivere, når virkeligheden rammer, og de gode

HØJERE STARTLØN FOR AT REKRUTTERE OG FASTHOLDE

intentioner med planlagte introprogrammer – hvor man har nedsat sagstal og får tilknyttet en mentor – ikke kan gennemføres til fulde. Med den nye budgetaftale får vi for 30 millioner kroner flere socialrådgivere på handicappområdet, så det kommer til betyde et lavere sagstal og får dermed en positiv effekt på arbejdsmiljøet – hvilket kan være med til at dæmpe op for den store personaleomsætning.

– Det man har gjort på børneområdet – både for at fastholde og rekruttere – er at skruer på lønnen, så alle nyuddannede bliver indplaceret på løntrin 34 frem for grundløn, og det svarer til cirka 850 kroner mere om måneden.

Mads Bilstrup Formand for Dansk
Socialrådgiverforening**Ditte Brøndum**Næstformand for Dansk
Socialrådgiverforening

POLITIKERNE SKAL I ARBEJDS- TØJET PÅ HANDICAPOMRÅDET

FOR NYLIG var jeg ude og besøge to seje socialrådgivere, som var ved at implementere VUM 2.0 i deres kommune – den nye version af voksenudredningsmetoden. Den bliver materialiseret i et opdateret it-system, som skal guide socialrådgiverne igennem en lang række sagsskridt. Jeg tabte langsomt kæben, mens

at forbedre kvaliteten i sagsbehandlingen, hverken når det gælder arbejdsmiljø, økonomi eller sagstal.

Socialrådgivere sidder i dag med så mange sager, at man flere steder er nødt til at regne med overskridelse af tidsfrister, fordi det er urealistisk at kunne følge op til tiden, og mange socialrådgivere oplever, hvordan en tiltagende presset økonomi i kommuner-

”Mange oplever, hvordan en tiltagende presset økonomi i kommunerne modarbejder muligheden for at kunne bevillige den hjælp, som borgerne har brug for.

det gik op for mig, hvor mange klik og skrivefelter, det drejer sig om. Og min bekymring blev endnu større ved tanken om, at mine fagfæller den kommende tid manuelt skal overføre sagerne fra ét system til et andet.

Vi står midt i et vadested i handicapdebatten. Det politiske niveau har været oppe på de helt høje nagler med krav om at flytte området fra kommuner til regioner, om at handle nu på de mange fortællinger fra borgere, som oplever ikke at få hjælp. Alt imens kan jeg se, at socialrådgiverne nogle steder sidder med 150 sager, og at der ikke er taget tilstrækkelige skridt til

ne modarbejder muligheden for at kunne bevillige den hjælp, som borgerne har brug for.

Jeg er sikker på, at der er gode elementer i VUM 2.0, men de er ikke i nærheden af at løse de problemer, området står overfor. Tvært imod vil det på den korte bane tage mere tid fra de borgere, som har brug for at blive set og have fremdrift i deres sager.

I Dansk Socialrådgiverforening kommer vi (også) i den kommende valgperiode til at arbejde for et løft af vilkårene for at levere godt socialrådgiverarbejde på handicapområdet. Det, vi har set indtil nu, er slet ikke nok. ♦

Der er mange, der har opgivet at blive investeringskommuner. Og det er at prisgive nogle mennesker, der er i helt alvorlige situationer. Så jeg mener, at vi har et problem i den danske velfærdsstat for øjeblikket

Henning Jørgensen,professor ved Aalborg
Universitet, om kommuners
hårdere økonomistyring som
konsekvens af budgetloven,
TV2-dokumentar 'Håbløst
arbejde' 1. september.

Så det, jeg er bekymret for, er, at hvis vi bare skærer ind til benet en gang til – for det er jo ikke første gang, vi står med en besparelse som den her på jobcentre – så strander de her mennesker på perronen, fordi medarbejderne ikke har den mulighed og de ressourcer, som de ville have, hvis man i højere grad investerede i området

Tania Larsen KvistSocialrådgiver og fælles-
tillidsrepræsentant på
Jobcenter Aalborg, om 37
mio. kroner-nedskæringer på
jobcentre i Aalborg Kom-
mune, i Nordjyske Aalborg 7.
september.

Jeg forstår dybest set ikke, hvorfor man ikke fra Socialdemokratiet og støttepartierne side har sagt, at inflationshjælpen selvfølgelig skal gå til fattigste børnefamilier i Danmark. Det synes jeg, at man skylder, når man kalder sig børnenes statsminister.

Ninna ThomsenDirektør i Mødrehjælpen,
dr.dk 16. september
Hovedstaden.

Vi ved, at færre sager på sagsbehandlernes bord vil gøre, at vi kan hjælpe udsatte mennesker hurtigere og bedre. Med tiltaget får vi mulighed for at hjælpe den enkelte godt videre ved at give vores medarbejdere mere tid til hver sag. Det er en win-win for både udsatte københavnere, som har brug for hjælp, og for vores medarbejdere

**Karina Vestergård Madsen
(Ø)**Socialborgmester i Køben-
havns Kommune, om budget-
aftale for 2023 til Ritzau 9.
september

Velfærdssamfundet er i opløsning og det er godt med aftaler om for eksempel psykiatrien. Men det stopper ikke opløsningen (...) Samfundet er stivnet og der er næsten ingen social mobilitet og i hvert fald ingen uddannelsesmæssig mobilitet. Og den nuværende opløsning vil blot føre til større og større problemer og et usikkert og utrygt Danmark. Tiden med lette løsninger og symbolpolitik er for længst forpasset.

Knud AarupDebattør og forhenværende
direktør for Socialstyrelsen, i
Altinget.dk 7. september

Mange mennesker på kanten af samfundet modtager offentlige ydelser, og har i forvejen svært ved at få pengene til at række. Når priserne stiger, er det klart, at det for dem bliver endnu sværere

Lars BenjaminsenSeniorforsker ved VIVE – Det
Nationale Forsknings- og
Analysecenter for Velfærd, på
Sn.dk – Sjællandske Nyheder
13. september

Mie Vode Moll

Formand, Region Syd

Rasmus Balslev

Formand, Region Øst

Trine Quist

Formand, Region Nord

Ida Louise

Jervidal

Karina Rohr

Sørensen

Lone

Engels

Louise

Marie Friis

Socialrådgiver,
Hjemløse-
enheden,
Københavns
Kommune

GENSIDIG INSPIRATION KOBLER UDDANNELSEN TIL PRAKSIS

”DET HAR været rigtig spændende at høre oplæggene fra praksis, da det hjælper med at sætte vores teoretiske forståelse ind i en virkelig praksisverden, hvilket gør den lettere at forstå”.

Sådan siger en socialrådgiverstuderende efter at have været på vores workshop i Aarhus om at skrive bachelor.

Workshoppen er en del af arbejdet for en god overgang fra studie til praksis, som Region Nord – sammen med resten af DS – er meget optaget af.

Gentagende har vi hørt fra studerende, at de mangler erfaring med praksis under studiet, hvilket gør dem usikre på at skulle ud i faget efter endt uddannelse. Af samme grund oplever nogle nyuddannede et praksisshock med risiko for, at de nærmest forlader faget, inden de er kommet rigtigt i gang.

Workshoppen skal imødekomme behovet for at koble mere praksis til uddannelsen og er for de studerende, som skal til at finde aktuel inspiration til deres bachelor.

Her møder de studerende socialrådgivere, der arbejder på eksempelvis beskæftigelse-, børne- og handicapområdet. Praktikerne holder oplæg om socialfaglige udfordringer og dilemmaer i arbejdet. Derudover kan de studerende vende bacheloremner med socialrådgiverne fra praksis.

I halvandet år har vi i Region

Nord arbejdet med konceptet, som vi tilbyder på VIA i Holstebro, i Aarhus og på Aalborg Universitet. I al jysk beskedenhed må jeg bare sige, at tiltaget er en succes: Fremmødet er stort og tilbagemeldingerne positive. På workshoppen i Aarhus deltog omkring 80.

Det er så vigtigt at give faget godt videre.

Samtidig fortæller workshoppen erfarne socialrådgivere, at de finder ny energi og glæde i arbejdet ved at reflektere over faget sammen med de studerende. En praktiker siger:

”Det var nogle virkelig spændende dilemmaer og spørgsmål, de studerende rejste, og som det er fedt at blive udfordret af som praktiker”.

Det er så vigtigt, at vi giver faget godt videre. Både til de nye i faget og de mere erfarne ved at inspirere hinanden. Særligt nu hvor vi står til at mangle socialrådgivere, skal vi passe på og fastholde de socialrådgivere (in spe), der er. Her er ordentlige arbejdsbetingelser og vilkår for det sociale arbejde selvfølgelig afgørende. Men det er en tidlig kobling til praksis og faglig inspiration også.

Inden længe skal et nyt hold socialrådgiverstuderende til at skrive bachelor. Vi er klar til at give faget videre til jer. ♦

Mine kolleger fortjener at blive klappet hjem hver dag

Forleden deltog jeg i en middag, hvor den sædvanlige ”og hvad laver du så?” faldt. Jeg svarer, at jeg er kommunalt ansat myndighedssocialrådgiver. Der bliver helt stille. Folk får tomme blikke.

Jeg uddyber mit svar:

”Altså jeg omsætter servicelovens bestemmelser til aktive indsatser for hjemløse og andre, der har brug for hjælp”, hører jeg mig selv forklare. Min sideperson siger ”nårh, du sidder bag en skærm, drikker kaffe og siger nej hele dagen”.

Der grines rundt om bordet. Jeg griner ikke, jeg er stødt. På vegne af mit fag og mine kolleger. Jeg får en smule skarpt svaret, at mine kolleger helt ærligt fortjener at blive klappet hjem hver dag, deres CV’er er lange, til gengæld er lønnen kort.

”Mine kolleger er typerne, der lejer en bil for at hente donerede møbler til en hjemløs, som har fået bolig, typerne der knokler i overtid for at få en indstilling færdig, typerne der laver en særordning, så hjemløse kan hæve kontanter i banken. Og det er vel og mærke udover alt det faste arbejde med at opsøge mennesker, hvor de nu befinder sig, holde samtaler, forklare og rådgive om lovgivningens (u)muligheder, koordinere hjælp og støtte på tværs af adskillige kommunale og regionale instanser, der har hver deres mening og dagsorden. OG dokumentere det hele skriftligt. Mine kolleger insisterer nemlig på aldrig at give op, fordi alle er værdifulde og ingen bør falde igennem det alt for stormaskede net, vores såkaldte velfærdssamfund er blevet til i dag,” rabler jeg af mig.

Og fortsætter: ”Jeg har tidligere arbejdet 20 år i det private, men har aldrig arbejdet så hårdt, som jeg gør nu. Og ja, vi drikker meget kaffe – hvordan skal vi ellers holde til det høje arbejdstempo?”

”Okay – godt ord igen”, siger min sideperson stille. ♦

Trine Schultz

Professor (mso) i Socialret ved AAU, Social-, Public- and Administrative Law Research Centre. Forsker i socialforvaltningsret, med særlig fokus på børne- og ungeområdet

Søren Blæsbjerg

Studielektor i Socialret ved AAU, SPARC, Social-, Public- and Administrative Law Research Centre. Forsker i socialforvaltningsret, med særlig fokus på udsatte-, handicap- og ældreområdet

John Klausen

Professor (mso) i Socialret ved AAU, Social-, Public- and Administrative Law Research Centre. Forsker i socialforvaltningsret, med særlig fokus på forsørgelse og beskæftigelse

”Mindst indgribende foranstaltning” er et ulovligt kriterium i sager om handicapkompenseringen

Det er vigtigt, at socialrådgivere er opmærksomme på de retlige rammer – nemlig at borgeren skal kompenseres for konsekvenserne af sin funktionsnedsættelse uanset, at der i kommunen er et pres for at vælge ”mindst indgribende indsatser”.

KOMMUNERNE KAN iværksætte eller give tilskud til tilbud om gruppebaseret hjælp eller støtte samt gruppebaseret optræning og hjælp til udvikling af færdigheder (§82 a) samt tilbud om individuel tidsbegrænset socialpædagogisk hjælp og støtte (§82 b) til personer, der har behov for en tidlig forebyggende indsats. Tilbuddet efter §82 b kan gives i op til seks måneder.

Det er en forudsætning, at kommunalbestyrelsen vurderer, at deltagelse i tilbuddene vil kunne forbedre modtagerens aktuelle funktionsniveau eller forebygge, at funktionsnedsættelsen eller de sociale problemer forværres.

Reglerne blev indført med lov nr. 660 af 8. juni 2017, og det fremgår af forarbejderne, at indsatserne skal forebygge sociale problemer og sikre inklusion på et tidspunkt, hvor borgerens problemer/udfordringer er lettere, eller hvor borgeren er i risiko for at udvikle en funktionsnedsættelse eller sociale problemer.

Hjælpen er tiltænkt en målgruppe, som ved lovens vedtagelse endnu ikke var berettiget til visiterede ydelser efter service-

loven, fordi funktionsnedsættelsen eller de sociale problemer endnu ikke var så omfattende, som det kræves i eksempelvis servicelovens §85.

Indsatserne i servicelovens §§ 82a-b og §85 er delvist sammenfaldende, idet §85 er meget bred og rummer mulighed for såvel iværksættelse af individuelle tilbud som gruppebaserede tilbud, men der er forskel på målgruppen. Hjælp efter §85 skal ydes til personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, mens hjælp efter §§82 a-b skal ydes til personer, der har nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller sociale problemer, og personer, der er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelse eller sociale problemer.

Ulovligt kriterium

Det er ikke lovligt at have et kriterium, hvor hjælpen skal ydes efter princippet om mindst indgribende, mindst omfattende indsats med videre. Det kan der eksempelvis ses elementer af i indsatstrapperne, som anvendes på det specialiserede voksensocialområde i flere kommuner – og det fremgår også af nogle kommuners kvalitetsstandarder.

Det vil sige, at det ikke er lovligt at kræve, at borgeren eksempelvis skal gennem et forløb efter §§ 82 a-b, førend der visiteres efter §85. Hvis borgeren har behov for hjælp efter §85 – så skal hjælpen ydes efter denne bestemmelse, hvilket følger af kompensationsprincippet.

Det er heller ikke lovligt at undlade at oplyse sagen og undlade at vurdere, hvilket behov for hjælp og støtte borgeren har,

under henvisning til et princip om mindsteindgreb, da kommunen skal have de nødvendige oplysninger for at kunne vurdere, hvordan borgeren bliver kompenseret for følgerne af den nedsatte funktionsevne.

Funktionsniveau skal afklares

I en konkret sag i principmeddelelse 51-18 fremgår det, at kommunen ikke havde søgt sagen tilstrækkeligt oplyst, men derimod havde henvist til et princip om mindre indgribende foranstaltning for som led i sagsbehandlingen at se, om det var tilstrækkeligt at kompensere borgersens hjælpebehov med socialpædagogisk støtte i egen bolig.

Der var i sagen modstridende oplysninger om borgerens funktionsniveau, og denne tvivl var ikke afklaret, da der i sagen ikke forelå objektive oplysninger som eksempelvis observationer i eget hjem, der kunne afklare denne tvivl. Sagen blev hjemvist, og kommunen skulle indhente yderligere oplysninger, der kunne belyse, om borgeren havde behov for et midlertidigt botilbud.

Risikoen er således, at borgeren får et andet tilbud end det, som bedst muligt kompenserer for følgerne af funktionsnedsættelsen eller de særlige sociale problemer, hvis kommunens udgangspunkt er, at hjælpen skal leveres længst nede på trappen eller være ”mindst indgribende”.

Det er i hvert fald vigtigt, at socialrådgiverne er yderst opmærksomme på de retlige rammer, nemlig at borgeren skal kompenseres for sit behov – uanset om der i kommunen måtte være et pres for at vælge mindst indgribende indsatser.

Sammenhængen mellem indsats-trapperne og "mindst indgribende indsats" er også beskrevet i VIVEs rapport "Det specialiserede voksenområde - Inspiration til den økonomiske styring" (2019).

ovligt de ydelser

- Ankestyrelsen har i princip-meddelelse 51-18 fastslået, at kommunen i sager om handicapkompenserende ydelser ikke kan henvise til et princip om mindre indgribende foranstaltninger som begrundelse for, at borgeren skal have et andet tilbud end det, som bedst muligt kompenserer for følgerne af funktionsnedsættelsen.
- Det betyder, at kommunen skal sørge for, at sagen er tilstrækkelig oplyst til, at kommunen kan foretage en konkret og individuel vurdering af borgerens behov for hjælp og støtte som følge af borgerens funktionsnedsættelse.

DEBAT

Du kan maile til redaktionen@socialraadgiverne.dk

Deadline for læserbreve til nr. 7-22 er 7. oktober klokken 9.00. Maks 1900 anslag inkl. mellemrum.

VORES FAG ER EN SKYGGE AF DEN HJÆLPEKUNST, DET VAR ENGANG

Af Jørgen Breindahl
Socialrådgiver

Faldende ansøgerstal har fået mig til at tænke over, hvorfor jeg selv blev socialrådgiver. Og hvorfor færre nu søger ind på socialrådgiveruddannelsen. Jeg startede på uddannelsen i 1969 og stoppede som lønnet socialrådgiver i 2014, men har bevaret kontakten til det faglige blandt andet som frivillig gældsrådgiver og redaktør af en social brevkasse.

” Socialrådgivernes vilje og evne til at gøre en positiv forskel er kommet under voldsomt pres.

Det meningsfyldte i faget har for mig været helhedsvurderingerne, analysearbejdet, at lytte til mennesker og familier i alle mulige livssituationer. At arbejde i organisationer, hvor jeg fra ledelsen oplevede tillid til min faglighed. Til gavn for borgerne.

Målet har altid været at give borgerne ordentlige, meningsfyldte og forståelige afgørelser. At give dem en oplevelse af at blive hørt og set og taget alvorligt. Og at hjælpe dem bedst muligt inden for mulighedernes grænser.

I dag tager kommunernes sociale arbejde sig anderle-

des ud. Der er selvfølgelig gode og dårlige kommuner, men tendensen er:

Helheden og samspillet er forsvundet mellem for eksempel arbejdsmarkeds- og familieområdet, og handicap- og familieområdet. Socialrådgivernes tillidsbaserede arbejde er fra ledelsen erstattet af to-do-lister, skrappe visitationsfora, overdreven økonomistyring og ofte af ledere med en administrativ-økonomisk baggrund uden erfaring i socialt arbejde.

I en sådan organisation er der ikke meget plads til et menneskesyn, hvor det enkelte menneske ses, høres, rådgives og støttes til at få løst op for en fastlåst eller meget vanskelig situation, og hvor kompleksiteten i problemstillingerne fylder meget. Socialrådgivernes vilje og evne til at gøre en positiv forskel er kommet under voldsomt pres.

Hvad skal der til for at ændre det? En ny politisk erkendelse af, hvad de basale menneskelige behov består af, også i socialt arbejde. Jeg tror, de består af at høre og blive hørt, at se og blive set, at tro og blive troet. Det nutidige sociale arbejde i mange kommuner er langt fra denne hjælpekunst. Det er nok en af forklaringerne på, at færre søger ind på uddannelsen. ♦

MIT ARGUMENT

Har du et **skarpt argument** på max. 700 anslag inkl. mellemrum, så skriv til os på argument@socialraadgiverne.dk

Pernille Loumann
Socialrådgiver

KAMPAGNE ER SELVMODSIGENDE OG HUL

Liberal Alliances "Du kan godt" er en selvmodsigende kampagne, der giver folk det fulde ansvar for egen situation uden at vise dem tillid til, at de selv ved, hvad de har brug for. Når Alex Vanopslagh taler om, at vi skal tro på mennesker og give dem ansvaret for deres liv tilbage, er det hult.

For at tro på mennesker og give dem ansvaret indebærer, at vi faktisk tror på, at de ved, hvad der er bedst for dem, hvad der er svært for dem, hvad de har brug for hjælp til, og at vi stiller op med den hjælp.

At give mennesker det fulde ansvar uden at give dem noget råderum er bare meningsløs ansvarsforskydning. Derfor er det svært at se kampagnen som ret meget andet end et argument for at skære i sociale ydelser.

NÅR SAGSAKTER BLIVER LÆST SOM LIVSHISTORIER

Som mennesker bliver vi til i de **fortællinger**, vi og andre fortæller om os selv. Har man som barn været **anbragt**, mangler man de vigtige livsvidner, som ens forældre, søskende og andre stabile relationer udgør, siger **antropolog Mette Larsen**. Hun er aktuell med en **bog om at skrive om de svære ting** med blik for, hvordan teksten læses af dem, man skriver om.

Bag om historien

Siden antropolog Mette Larsen i sommeren 2020 begyndte at arbejde med bogen "Blikke fra dem du skriver om" er dens relevans blevet aktualiseret af den politiske reform "Børnene Først".

Reformen har en ambition om, at "al stigmatiserende sprogbrug skal luges ud af loven, så børn aldrig får det indtryk, at de er et problem, der skal løses". Og en rød tråd i bogen er netop, hvordan professionelle kan agere i det svære felt, det er at beskrive børn og unges udfordringer, så de kan opnå den støtte, de har behov for, uden at efterlade børn og unge med det indtryk, at de udgør et problem.

Maja lytter meget ved dørene, og man kan nærmest føle hendes ånde i nakken."

Da den i dag 31-årige Maja efter en aktindsigt læste plejefamiliens beskrivelse af hende som barn, havde hun bare lyst til skride. For hvorfor har ingen fået plejefamilien til at indse, at hendes ageren med at lytte ved dørene var udtryk for et behov? En overlevelsesstrategi efter at være vokset op i et hjem, hvor

– Sproget – både det skrevne og det talte – er meget magtfuldt, og som socialrådgiver eller anden fagprofessionel skal man have for øje, at man utilsigtet kan komme til at forværre situationen for de anbragte, når man skriver for eksempel journaler, siger Mette Larsen.

Vi møder hende i mødelokalet på den gamle konfektionsfabrik, der i dag huser 1700 socialrådgiverstuderende på Københavns Professionshøjskole. Bag det hvide, ovale mødebord og med de sorte briller skubbet op i det lange hår uddyber Mette Larsen, hvad et problemfokuseret blik kan føre med sig.

– Anbragte børn og unge har ikke nemme liv, de har mange udfordringer, men hvis man hele tiden fokuserer på problemer og udfordringer, kan det blive sandheden, skabe begrænsninger og give børnene et problemfokuseret syn på sig selv, så de ikke udlever deres fulde potentiale.

I tilfældet med Maja kunne man i stedet have vendt hendes ageren til noget positivt. Man kunne have skrevet, at "Maja har stor opmærksomhed på, hvad der sker i rummet og omgivelserne", og derved have vendt det til en kompetence, lyder det fra Mette Larsen.

"Et barn med et falsk selv"

Netop et problemfokuseret blik fra fagprofessionelle oplevede Mette Larsen på egen krop, da hun i 1996 blev mor til en pige med rygmarvsbrok. Sygeple-

man skulle være på listefodder for at undgå kæmpe konflikter. Hvordan kunne de se hendes behov for kærlighed som noget negativt?

Eksemplet er fra bogen "Blikke fra dem du skriver om – børn og unges aktindsigt", hvor Mette Larsen, antropolog, projektleder og underviser på Københavns Professionshøjskole, giver et indblik i, hvordan tidligere anbragte har oplevet at møde sig selv i skriftlige dokumenter, og hvordan de husker tilbage på, hvordan det var at blive skrevet om som barn og ung.

Bogen bygger på interviews med ni tidligere anbragte, og flere af dem giver – lige som Maja – udtryk for frustrationer over det beskrevne, fordi de som barn eller ung bliver beskrevet som om, de udgjorde et problem. Hvor de selv peger på, at der var problemer i familien.

Af Dorthe Kirkgaard Nielsen

Illustration: Otto Dickmeiss

→ jersker og læger på Rigshospitalet italesatte straks, at "de havde fået et lille rygmarvsbrokbarn", og det stærke problemfokus fortsatte også i kommunalt regi.

– Formuleringen virkede krænkende og nærmest overgrebsagtig – og det var, som om barnet forsvandt, og kun handicappet blev tilbage. Utsigt kom læger og sygeplejersker med deres ordvalg og entydige problemfokus til at vanskeliggøre en i forvejen svær situation for os som forældre. Samtidig forstærkede det Rosas oplevelse af at være anderledes end andre børn og forværrede dermed hendes problemer, fortæller Mette Larsen.

Derudover har hun i arbejdsregi som tidligere leder af Videncenter for Anbragte Børn og Unge (VABU) i Københavns Kommune og især i sin funktion som specialist for Socialstyrelsens specialråd-

FAKTA OM AKTINDSIGT

- Efter forvaltningslovens §9 har man ret til aktindsigt i en sag, man er part i, og sager om anbringelse er omfattet af reglen.
- Retten til aktindsigt omfatter alle sagens dokumenter; indførsler i journaler, registre mv., men også e-mails, pdf-filer, billeder, tabeller mv. er omfattet, hvis de har betydning i sagen eller sagsbehandlingen.
- Man kan som myndighed træffe afgørelse om at begrænse partens ret til indsigt efter forvaltningslovens §15b. Det kræver dog, at der er hensyn, der vejer tungere end partens ret til aktindsigt – det kan f.eks. være hensynet til barnet/den unge selv
- Som socialrådgiver kan man ikke forhindre et barn i at søge aktindsigt, men man kan træffe afgørelse om afslag på aktindsigt til et barn, hvis man vurderer, at barnet ikke har den nødvendige modenhed til at forstå indholdet.
- Giver man afslag, er det op til klageinstanserne at tage stilling til spørgsmålet ved en eventuel klagesag.
- Som socialrådgiver har man pligt til at rådgive og vejlede et barn, og her kan det være relevant at tale med barnet om, at det nogle gange kan være en rigtig god ide at vente med aktindsigt, til man er lidt ældre. Eller at opfordre barnet til at læse papirerne sammen med en voksen, som det er trygt ved.

Kilde: "Blikke fra dem du skriver om – børn og unges aktindsigt", Akademisk Forlag

Man skal have en narrativ tilgang, så børn og unge ikke beskrives som om, de er deres problemer, men derimod, at de kan være påvirket af eller kæmpe med problemene.

Mette Larsen, antropolog og projektleder på Københavns Professionshøjskole

givningsenhed, VISO, set talrige eksempler på meget kategoriske og problemfokuserede beskrivelser af anbragte børn og unge.

Mette Larsen nævner eksempler på beskrivelser af børn som "mester i splitting" og "et barn med et falsk selv".

– Den sidste var skrevet af en psykolog om en dreng, og den psykologiske fagterm blev kopieret og gentaget af socialrådgivere og andre kommunale aktører flere år efter. Så skriftligheden skaber varige blikke på børn, forforståelser og negative forventninger – men hvilken betydning ville det få, hvis drengen "med et falsk selv" en dag læste disse beskrivelser.

I bogen fortæller en af de interviewede også om, hvordan sagsbehandlere og bosted bliver ved med at tale om en gammel konflikt med faderen, fordi den står beskrevet i journalen – selvom den unge slet ikke synes, konflikten fylder noget længere.

– På den måde kommer skriftligheden til at skygge for arbejdet med det, den unge selv ser som det vigtige, forklarer Mette Larsen.

Det skrevne bliver sandhed

De ord og beskrivelser, som blandt andre socialrådgivere vælger at bruge i deres skriftlige dokumentation om anbragte børn og unge, har afgørende betydning. Ikke alene i anbringelsessagen, men også for de anbragtes selvfortælling, identitet og liv.

– Som mennesker bliver vi til i de fortællinger, vi og andre fortæller om os selv.

Har man som barn været tidligt anbragt, i mange år og måske flere forskellige steder, mangler man de vigtige livsvidner, som ens forældre, søskende og andre stabile relationer udgør, siger Mette Larsen og uddyber:

”Retten til sin egen historie”

Københavns Professionshøjskole har sammen med en række andre aktører fået midler fra finanslovens SSA-reserve, Augustinus Fonden og Louis Hansen Fonden til udviklingsprojektet ”Retten til sin egen historie” om ret til aktindsigt i egne børnesager.

En vigtig del af projektet handler om, hvordan kommuner kan forbedre kvaliteten af den skriftlige dokumentation, og antropolog Mette Larsen er projektleder på den del.

Fire kommuner – Tårnby, Lyngby-Taarbæk, Allerød og Greve, og der er ved at blive indgået aftale med Rødovre – vil via projektet få gratis opkvalificeringsforløb for medarbejdere, som skriver om børn og unge i børnesager.

– Selv om journaler og andre former for dokumentation aldrig har været tænkt som livshistorie, så bliver de læst som livshistorier, fordi sagsakterne kommer til at udgøre et familie-fotoalbum – til at fylde huller ud i de anbragtes fortællinger.

I bogens cases er der både gode og positive beskrivelser, hvor de anbragte føler sig set, hørt, mødt, anerkendt og korrekt beskrevet. Som kvinden, der læser, at hun er beskrevet som ”ressourcestærk” og ”en, der klarer sig godt i skolen”. Men når der er beskrivelser, hvor de anbragte børn og unge føler sig forkert eller negativt beskrevet, eller hvor der mangler forklaringer på, hvorfor de for eksempel var vrede, så bliver de skrevne ord en sandhed, der bliver stående, og det kommer til at lyde, som om vreden er en personkarakteristik i stedet for en naturlig reaktion på en given situation.

– I forvejen er der en ulige magtrelation mellem et anbragt barn og en sagsbehandler, men man skal være sig bevidst om, at der ligger en meget stor magt i at være den, der skriver og dermed definerer. For når ting kommer på skrift, bliver de definerende for den, der skrives om.

Drypvis kærlighed i betalte relationer

For tidligere anbragte kan det være både hårdt og traumatiserende at læse, hvad der er blevet skrevet i journaler og andre sagsakter. Specielt hvis man føler sig misforstået.

– Når man som socialrådgiver skriver journal, skal man gøre sig klart, at skriftlighed også handler om relationer. Hvem har skrevet, hvad om mig. Bliver det bekræftet, at nogen holder af mig. Her kan jeg pludselig se sort-på-hvidt, at min far aktivt arbejdede for at få mig flyttet fra den skole, jeg ikke kunne lide at gå på, forklarer Mette Larsen og fortsætter:

– Børn i anbringelser får kun drypvis kærlighed i betalte relationer, og derfor er skriftligheden i anbringelsessager meget sårbar. For her kan du læse, om du blev set, forstået, om plejefamilien havde dig for pengenes skyld, eller fordi de kunne lide dig, forklarer Mette Larsen.

En af interviewpersonerne afbrød forbindelsen med sin tidligere plejemor, da hun efter en aktindsigt kunne læse sig til, at plejemoren omtalte hende som ”fin på den” og ”snobbet”, og hun fandt belæg for, at plejemoren havde fået udbetalt tøjpenge til hende – penge hun aldrig selv havde fået del i.

– Så skriftlighed i en anbringelsessag kan få vidtgående konsekvenser, konstaterer Mette Larsen.

Skriv respektfuldt

Hun anerkender fuldt ud, at socialrådgivere i deres skriftlige dokumentation arbejder med en række

modstridende hensyn – og det gælder ikke kun på børneområdet. Hvor det er nødvendigt som fagprofessionel at have et stærkt fokus på problemer og udfordringer – for at sikre hjælp, støtte og de rette foranstaltninger.

– Hvis man for eksempel gerne vil sikre, at et anbragt barn ikke hjemgives, og ens skriftlige vurdering skal tages op i kommunens børne- og ungeudvalg, er man nødt til at skrive problemerne meget tydeligt, siger Mette Larsen.

Trods modstridende hensyn mener Mette Larsen, at man som fagprofessionel kan arbejde med en række grundprincipper for ens skriftlighed. Hvor man skriver respektfuldt om problemer og bekymrende adfærd. Hvor man skriver, hvad man observerer, hvad man vurderer – og ud fra hvad.

– Det allervigtigste er, at man skal have en forståelse af, at man aldrig kender den fulde sandhed. Vi ved jo for eksempel ikke, om Pernille er en meget

Skriftligheden i anbringelsessager er meget sårbar. For her kan du læse, om du blev set, forstået, om plejefamilien havde dig for pengenes skyld, eller fordi de kunne lide dig.

Mette Larsen, antropolog og projektleder på Københavns Professionshøjskole

omsorgsfuld og kærlig mor, fordi hun giver en masse knus til sin datter, mens vi er på besøg.

– Så vi er nødt til at have en forsigtighed og en ydmyghed i vores skriftlighed og for eksempel skrive, at Pernille under besøget fremstår som en omsorgsfuld mor. Skrive hvad vi har set og hørt og derfor vurderer, for det giver en mulighed for, at vi har tolket forkert.

– Samtidig skal man holde op med at skrive, hvordan børn og unge er. Man skal have en narrativ tilgang, så børn og unge ikke beskrives som om, de er deres problemer, men derimod, at de kan være påvirket af eller kæmpe med problemer.

I bogen fortæller Helene, at det gjorde en kæmpe forskel for hende at læse, om hun blev beskrevet ”som et enormt vanskeligt barn” eller ”som et barn, der har vanskeligheder.”

Flere af bogens tidligere anbragte interviewpersoner husker tilbage på, hvordan både socialrådgivere,

7 RÅD OM SKRIFTLIGHED

NARRATIVT GREB:	EKSEMPEL
1. Adskil problemet fra personen.	Skriv "Vreden har tag i Helle" i stedet for "Helle er vred".
2. Brug datid eller førnutid i stedet for nutid.	Skriv "Helle var vred" eller "Helle har været vred" i stedet for "Helle er vred".
3. Gør det tydeligt, at problematisk adfærd opstår i specifikke situationer og af en grund.	Skriv "Det er mit indtryk, at denne adfærd ind i mellem spænder ben for Helle."
4. Inddrag barnets egen forklaring på situationen.	Noter, hvad barnet selv fortæller om sin adfærd.
5. Fokuser på undtagelserne og beskriv dem.	Ret din opmærksomhed mod situationer, hvor barnet har gjort eller sagt noget, der viser, at der er undtagelser til et problem. F.eks. situationer, hvor barnet er glad og aktiv som modvægt til situationer, hvor barnet virker vred og doven. F.eks. "Når Helle får lov at lege med vand, virker hun glad og aktiv."
6. Skriv de positive udsagn først.	Skriv "Helle virker i forskellige situationer kærlig, intelligent, kreativ, vanskelig, udadreagerende, vred". Skriv ikke "Helle virker i forskellige situationer vanskelig, udadreagerende, vred, kærlig, intelligent, kreativ."
7. Skriv, så man kan se, at teksten har en afsender.	Skriv "Jeg vurderer, at det er en pige, der har det svært" eller "Vi pædagoger på institutionen har det indtryk, at det er en pige, der har det svært." Skriv ikke: "Man fornemmer en pige, der har det svært" eller passive formuleringer som: "Det vurderes, at pigen har det svært."

Kilde: "Blikke fra dem du skriver om – børn og unges aktindsigt", Akademisk Forlag

plejeforældre og pædagoger på anbringelsessteder skrev om dem bag computerskærme eller bag lukkede døre, uden at de vidste, hvad de skrev. En anden vigtig pointe er derfor, at dokumentation i anbringelsesager helst skal udarbejdes sammen med barnet, så barnet ved, hvad der skrives om det, og kan tilkende-give og få indført sin egen mening om tingene.

– Vi vil alle sammen gerne være med til at fortælle vores egen historie. Derfor skal man så vidt muligt inddrage barnet i skriveprocessen. Allerhelst have barnet ved siden af sig, så de ser, hvad man skriver. Alternativt læse det skrevne op – og give plads til barnets syn, dets citater og tilføjelser. Så det er tydeligt, hvad barnet mener, pointerer Mette Larsen.

Flere søger aktindsigt

Derudover er det vigtigt at gøre sig klart, at selv om det, man skriver, er henvendt til fagprofessionelle, så kommer barnet eller den unge måske til at læse det en dag. Som Helene formulerer det i bogen – "det handler om at have barnet siddende på skulderen, mens man skriver".

I arbejdet med bogen har Mette Larsen interviewet en række fagprofessionelle og været i tæt dialog med organisationerne De Anbragtes Vilkår og Landsfor-eningen for nuværende og tidligere anbragte børn (TABUKA). Hos begge organisationer oplever man en stigende interesse fra unge og voksne, der søger aktindsigt i deres anbringelsessag.

Der er ifølge Mette Larsen mange grunde til, at flere søger om aktindsigt. Brugerorganisationerne har sat fokus på det, det er lidt oppe i tiden, og nogle har en masse spørgsmål, som de håber, bliver delvist besvaret ved en aktindsigt.

– Nogle ved ikke, hvorfor de blev anbragt. Andre vil gerne se, om nogen så dem. Mange har brug for det til at fylde huller ud i deres livshistorie. Men læsningen kan vække mange gamle minder om barn-dommens svære begivenheder og følelser af afmagt i forhold til kommunen og forskellige voksne til live. De tidligere anbragte i min bog råder til, at man al-drig læser dokumenterne alene og venter med at søge aktindsigt til, man er moden nok. ◆

Film

"Jeg vil ikke give op"

"Se mig som jeg er"

Dokumentarfilm
Instruktør: Louise Leth
Varighed: 72 min.
Kan ses på dr.dk/tv

PR-foto

Rima står på grænsen mellem barn og voksen, men hun vil ikke vokse op for hurtigt, siger hun. Og så vil hun ikke være kendt som pigen, der havde brug for hjælp. I fem år har dokumentarfilminstruktøren Louise Leth fulgt Rima, som i dag er 19 år. Rima er infantil autist, og derfor har hun stadig brug for råd og vejledning til nogle af de ting, de fleste sjældent tænker over, som eksempelvis at tage bussen alene hjem fra skole.

Alligevel insisterer hun på at leve så almindeligt som muligt i en verden, der ikke er skabt til dem, der ikke passer perfekt ind i den. Hun drømmer om at blive sanger eller frisør. Og rundt om sig har hun sine søskende og sin evigt støttende mor, der ved, at hun snart bliver nødt til at give slip på hende. Rima ønsker at kunne klare sig selv: "Jeg ved, at det er mega svært, men jeg vil bare gerne blive ved med at prøve. Jeg vil ikke give op".

Podcast Ludomanens revanche Genstart Varighed: 25 min. Lyt med på dr.dk/lyd	Podcast Sådan undgår du stress på arbejdet – sig op Brinkmanns Briks Varighed: 57 min Lyt med på dr.dk/lyd	Podcast Nu vi snakker om det Sådan kommer du over et break-up Varighed: 83 min. Lyt med, hvor du plejer at høre podcast	Podcast De første erfaringer med ukrainske flygtningebørn Velfærdsprofeten Varighed: 36 min. Lyt med, hvor du plejer at høre podcast
--	--	--	---

Ud af afhængighed

Da Marcus Mossalski som teenager er allermost afhængig, spiller han døgnet rundt. Snyder venner og familie, taber tusindvis af kroner og lukker sig om sig selv. Og han er langt fra alene. Op imod en halv million danskere har spilproblemer. Det lykkes Marcus at vriste sig fri af sin afhængighed, og nu arbejder han på at få indført et forbud mod betting-reklamer – og flere politikere lytter til hans kritik.

Arbejdsmiljø

Det er som om, at de to ord – arbejde og stress – er kommet til at hænge sammen. Der er nemlig kun én gruppe, der har højere niveauer af stress, end folk der arbejder, og det er folk, der ikke arbejder, fordi de er blevet arbejdsløse. Sådan lyder introen til podcasten, hvor Brinkmann og forsker Malene Friis Andersen undersøger, om vi kan komme stress til livs, eller om vi skal lære at leve med det?

Kærestesorg

En podcast, hvor tre mænd snakker om små og store følelser. Denne gang handler det om noget, som vi alle sammen kommer ud for på et tidspunkt. At blive afvist, droppet eller gå igennem et breakup. Hvordan håndteres kærestesorg, og hvordan undgår man at vende det indad og være hård ved sig selv? Det handler om at dræbe alt håb, være i limboland og møde andre, når man stadig er i sorg, lyder rådene.

Modtagelsen

I april 2022 ankom de første ukrainske flygtningebørn til de danske folkeskoler. Børn, som brat er blevet revet ud af deres vante hverdag. Børn, som selv har oplevet krigen på tæt hold, og mange har fædre, som er blevet tilbage i Ukraine for at kæmpe. Hvad har vi lært i den tid, der er gået, siden vi modtog de første børn? Hvad skal der til for at sikre børnene de bedst mulige udviklingsbetingelser?

”Når vi ikke gør,
som vi plejer”

Malene Fuglsang, socialrådgiver, Social Vejledning, Ballerup Kommune. Arbejder primært med voksne med handicap eller en psykiatrisk diagnose. Tovholder for de sammenhængende borgerforløb, hun har ansvar for.

Redigeret af Susan Paulsen
Foto: Lisbeth Holten

MAGNUS PÅ 24 ÅR har autisme og mutisme – selektiv stumhed – og har stort set ikke talt, siden han var 12 år. Jeg fik Magnus’ sag for et par år siden. Meget er forsøgt for at hjælpe Magnus, men kombinationen af autisme og mutisme, som har ført angst og depression med sig, er sjælden. Så trods vilje og mange tiltag, var der ikke noget, der for alvor hjalp ham.

Derfor var det oplagt at tilbyde Magnus et sammenhængende borgerforløb. Noget af det første, vi gør, er at spørge borgerne, hvad deres drøm og ønske for livet er. Og Magnus nikkede tydeligt til, at hans drøm var at kunne bruge sin stemme igen. Den drøm er nu opfyldt.

Noget af det særlige ved sammenhængende borgerforløb er, at vi kan lave en prøvehandling. Det betyder, at vi ikke gør, som vi plejer, men går andre veje. Så jeg kontaktede Tove Lund Thomasen, der er en af de meget få specialister i Danmark på autisme og mutisme.

Man kan sige, at det at inddrage Toves specialister og kompetencer var en prøvehandling. Ud over Tove blev andre fagpersoner også inddraget – eksempelvis en sagsbehandler fra Jobcenteret og en talepædagog.

Selv om der er sket en stor forandring og fremgang for Magnus, så slipper jeg ham ikke. For mens mutismen er trængt i baggrunden, er autismen trådt tydeligere frem, og den skal Magnus også have den rigtige hjælp til.

Vi har et godt samarbejde i teamet og skal nok finde løsninger i fællesskab også her. Vi har ledelsens opbakning til at træffe beslutninger, når vi mødes, så vi hurtigt kan gå fra idé til handling. Det er rart at opleve, at både Magnus og hans mor har mødt opbakning fra et helt team, der lytter. De står ikke alene, og de skal ikke mødes med os enkeltvis – vi er i samme rum.

Læs også ”Tilliden tilbage – udspil til en ny og målrettet beskæftigelsesindsats på socialraadgiverne.dk/tillidentilbage

KONTAKT

Telefonerne er åbne man-fre kl. 9-14.

SEKRETARIATET

Dansk Socialrådgiverforening
Toldbodgade 19B, 1253 København K
Tlf: 70 10 10 99
ds@socialraadgiverne.dk

REGION NORD

(dækker Region Nordjylland
og Region Midtjylland)
**Dansk Socialrådgiverforening
Region Nord**
Søren Frichs Vej 42 H, 1.th
8230 Åbyhøj
Tlf: 87 30 91 91
ds-nord@socialraadgiverne.dk

Kontoret i Holstebro

Fredericiagade 27-29,
7500 Holstebro
Tlf: 87 30 91 91
ds-nord@socialraadgiverne.dk

Kontoret i Aalborg

Hadsundvej 184 B
Postboks 764, 9000 Ålborg
Tlf: 87 30 91 91
ds-nord@socialraadgiverne.dk

REGION SYD

(dækker Region Syddanmark)
**Dansk Socialrådgiverforening
Region Syd**
Vesterballevej 3A, Snoghøj
7000 Fredericia
Tlf: 87 47 13 00
ds-syd@socialraadgiverne.dk

Kontoret i Odense

Lumbyvej 11, opgang C, 2.th.
Postboks 249, 5100 Odense C
Tlf: 87 47 13 00

REGION ØST

(dækker Region Hovedstaden
og Region Sjælland)
**Dansk Socialrådgiverforening
Region Øst**
Kornerups Vænge 12, 2,
4000 Roskilde
Tlf: 33 38 62 22
ds-oest@socialraadgiverne.dk

ARBEJDSLØSHEDSKASSEN

(Jobformidling)
FTF-A (hovedkontor)
Snorregade 15, Boks 220
0900 København C
Tlf: 70 13 13 12

PENSIONS KASSEN

PKA
Administration
Tuborg Boulevard 3, 2900 Hellerup
Tlf: 39 45 45 40

For øvrige kontaktoplysninger
henvises til hjemmesiden
socialraadgiverne.dk
Se under "Om DS" eller under
"Medlemsgrupper".

KALENDER

Tilmeld dig og læs mere om arrangementerne – og se flere – på socialraadgiverne.dk/kalender. En række medlemsmøder bliver holdt online via Microsoft Teams eller som webinarer. Du får sendt et link ved tilmelding.

OKTOBER

5. oktober, webinar

Nyuddannet: Spørg tre ledere om ansøgning og jobsamtaler.

6. oktober, webinar

Studerende: Land godt i praktiken.

7. oktober, Viborg, Kolding og København

De tre DS-regioner holder generalforsamling.

12. oktober, webinar

Privatansat – og usikker på lønniveau og ansættelsesvilkår?

13. oktober, webinar

Faggruppen Koordinatorer holder faggruppemøde: Mads Bilstrup holder oplæg med efterfølgende debat.

14. oktober, webinar

AMiR-uddannelse: Psykologisk sikkerhed, hvordan skaber vi det?

26. oktober, webinar

Lev uden Vold: Børn, der udsættes for og overlever vold i familien.

27. oktober, webinar

Faggruppen Revalidering: Færre skal have ressourceforløb, de sociale førtidspensioner er forsvundet? Hvad så?. Oplæg ved Susanne Wiederquist.

31. oktober, Middelfart

Faggruppen Børn, Unge og Familier holder generalforsamling samt temadag om børn med særlige behov. Oplæg af Jens Dige, Inge Louv og "For lige vilkår".

NOVEMBER

1. november, København

Seniorer spiser frokost på Restaurant Karla kl. 12-14.

2. november, København

Fyraftensdebat med borgmestrene: Hvordan sikrer Københavns Kommune en helhedsorienteret, sammenhængende indsats for udsatte borgere?

3. november, webinar

Lev uden Vold: Opsporing af og samtale om vold i nære relationer.

4. november, Aarhus

Region Nord holder fredagsbar med Bingo-Banko.

9. november, København

Faggrupperne STOF og Hjemløse holder fælles temadag om hovedloven med oplæg af Kira Vest fra Rådet for Socialt Udsatte samt

Mads Bilstrup fra DS. Kl. 15.15 holder faggrupperne hver deres generalforsamling.

10. november, webinar

Chiara Petreni fortæller om arbejdet med flygtninge fra Ukraine.

14. november, Middelfart

Faggruppen Alkoholbehandlere: Temadag med sociolog Rikke Østergaard – Sig tak, for bedre samarbejde og mere arbejdsglæde.

Dansk Socialrådgiverforenings ordinære repræsentantskabsmøde

Dansk Socialrådgiverforenings ordinære repræsentantskabsmøde holdes 18. og 19. november på Centralværkstedet i Aarhus.

HVEM KAN DELTAGE I REPRÆSENTANTSKABET?

De fleste repræsentanter vælges på DS-regionernes generalforsamlinger, der holdes den 7. oktober 2022, men du kan også vælges som repræsentant for SDS eller for Seniorsektionen.

HVEM KAN STILLE FORSLAG OG HVILKE TIDSFRISTER GÆLDER?

LOVÆNDRINGER

- Deadline for lovændringsforslag var den 31. august 2022.
- Forslag til lovændringer offentliggøres på socialraadgiverne.dk/rep22.

FORSLAG

- Forslag til dagsorden for repræsentantskabsmødet kan stilles af aktive medlemmer, studentermedlemmer og seniormedlemmer.
- Ønskes et emne optaget på dagsordenen, skal anmodning sendes til sekretariatet senest fire uger før repræsentantskabsmødet, hvilket vil sige den 21. oktober 2022.

PÅ REPRÆSENTANTSKABSMØDET

- Under repræsentantskabsmødet kan der ikke stilles nye forslag, men der kan stilles ændringsforslag til de udsendte forslag. Ændringsforslag skal enten være af ren redaktionel art og/eller holde sig inden for det indhold/de intentioner, som er i det oprindelige forslag.
- Der kan stilles ændringsforslag til det udsendte budgetforslag.

Lovændringsforslag og forslag til dagsorden sendes til ledelsessekretær Anders Jonassen, tlf. 33 38 61 46, anjo@socialraadgiverne.dk

Vi skaber hjem til mennesker, der ikke passer ind på de ordinære botilbud

Sirius specialiserer sig i at lave særligt tilpassede botilbud til borgere med udviklingshæmning og udviklingsforstyrrelse. Det er ofte borgere, der på grund af problemskabende adfærd eller komplekse problemstillinger ikke kan rummes i de ordinære botilbud. **Læs mere på www.siriusbotilbud.dk**

VI HAR HAR HJULPET KVINDER OG BØRN UD AF VOLD SIDEN 1983

Hos Frederiksværk krisecenter kan vi tilbyde kvinder og børn, der er udsat for vold, sikkerhed og tilbud om at arbejde med de efterfølgende traumer hos vores voldsfaglige personale.

På krisecentret bliver kvinden og børnene hjulpet af et kompetent tværfagligt team, der hjælper dem i en empowerment-orienteret tilgang.

Krisecentret har tilknyttet psykologer, der er specialiseret i både voldsudsatte børn og kvinder.

Vi har et stærkt samarbejde med lokale aktører, bl.a. skoler, læger og gældsrådgivning der gør, at kvindens ophold på Frederiksværk krisecenter bliver en helhedsorienteret indsats i vejen ud af volden.

FREDERIKSVÆRK KRISECENTER

Vognmandsgade 1, 3300 Frederiksværk - Tlf. 47 77 04 47

E-mail: mail@krisecenter.nu – Hjemmeside: www.frederiksvaerk-krisecenter.dk

Kvinde-
krisecenter
efter
SEL §109

HVORFOR FREDERIKSVÆRK KRISECENTER

- Kvinden kan komme i sikkerhed fra voldsudøver
- Stor ekspertise i forhold til æresrelateret vold og konflikter
- Børn bliver mødt med særlige rammer og kompetencer
- Socialfaglig rådgivning og tværfagligt samarbejde
- Særlig handicapplads

Benyt dit PlusKort, og få kontant rabat når du handler – se alle rabatterne på pluskort.dk

PlusBrændstof.

Spar 20-25 øre pr. liter benzin eller diesel, når du betaler med et PlusKort Shell Card

20-25 øre/l

PlusBillån.

Få 1.000 kr. i rabat på dit billån hos AL Finans. Er du samtidig kunde i Arbejdernes Landsbank, får du en samlet rabat på 3.500 kr.

1.000 kr.

PlusBil.

Kør forbi Quickpoint, når bilen skal på værksted. Hos Quickpoint får du korte ventetider og god service til lave priser.

10 %

PlusTaxi.

Få 10 % rabat på alle taxiture, når du bruger Dantaxi-appen. Det er både nemt og hurtigt - og så har du altid næsten 2.000 taxier direkte i lommen.

10 %

PlusBil.

Få service på din bil hos Euromaster, og få rabat på dæk, autoservice, fælg og autotilbehør med PlusKort.

10 %

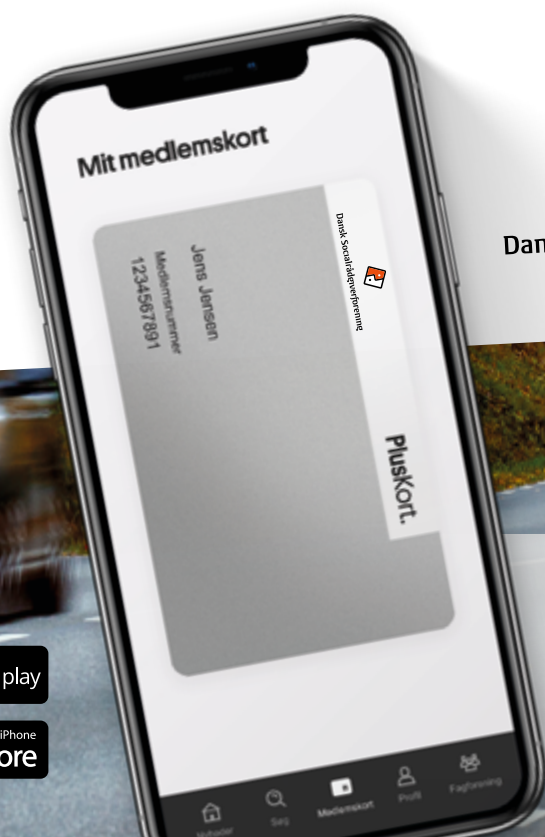
PlusMiljø.

Med GreenMobility har du adgang til elbiler i København og Aarhus, som du lejer med et enkelt swipe i en app.

10 %

Der tages forbehold for trykfejl og ændrede rabatbetingelser. Læs vilkår og betingelser for rabatbetingelserne på pluskort.dk

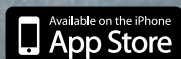

Dansk Socialrådgiverforening

PlusKort.

Scan QR-koden og få dit PlusKort på mobilen med det samme.

Dyssegården er en non-profit psykiatrisk behandlingsinstitution med vores egen interne skole, der tilbyder følgende:

- Et 45 timers skole- og dagbehandlingstilbud/skemalagte aktiviteter i skole og afdeling
- Et roligt og overskueligt miljø med en daglig rutine og forudsigelighed, herunder fast genkendeligt personale
- Et skole- og dagbehandlingstilbud, hvor der altid er deltagende voksne, som har fokus på et miljø fri for mobning
- Morgenmad og frokost hver dag
- Individuelle, ugentlige psykologsamtaler
- Ugentlige gruppesamtaler

Alle børn og unge, der er indskrevet i vores dagbehandlingstilbud, findes i Dyssegårdens målgruppe, som du kan læse mere om på www.dyssegaarden.dk.

**”De har tid. De giver omsorg.
De giver plads til dig -
selv når du har det dårligt.”**

- Tidligere beboer på Dyssegården

Avderødvej 32A, 2980 Kokkedal
dyssegaarden@dyssegaarden.dk
+45 48 20 78 00

Særforanstaltninger

v/Socialrådgiver og Direktør Finn Brandt

Adelgade 106 | 8660 Skanderborg | mail@trancit.dk | Tlf.: 25 94 94 54 | www.trancit.dk

NARRATIVEPERSPEKTIVER

anne@narrativeperspektiver.dk

Østerbrogade 29 3sal
2100 København Ø
tlf 22160065

TRAUMEBEHANDLING · ikke alle kan tale om traumer

Kursus 3 dage • 27-29 Oktober 2022 • Pris 3.900

Det narrative "traumekort", Fokus på konkret terapiarbejde/erfaringer.

NARATIV FAMILIETERAPI KURSUS

Kursus 2 dage • 9. & 10. November 2022 • Pris 2.900

Hvordan tale med alle i familien uden om magthierarkier & positioner.

PSYKISKE LIDELSE SOM KLOG RESPONS

2 dage • 30 Nov. + 1. Dec. 2022 • Pris 2.900 kr. LOUISE ØSTERGAARD & ANNE ALBINUS

Få inspiration fra responsbaseret praksis.

FAMILIETERAPEUT UDD. 1. ÅR - KØBENHAVN 2023

12 Hele dage • OPSTART marts 2023 • PRIS 23.500 KR.

Familieterapeutuddannelsen for dig som arbejder m. familier og børn.

NARATIV SUPERVISION

Kursus 5 dage - 30 TIMER 2023 • GODKENDT • Pris 7.500

Lær grundprincipper i narrativ supervision med relevante team greb.

PARTERAPI - SEX OG KÆRLIGHED

1 DAG • MAJ 2023 • PRIS 1500 KR.

Kvalificer dine narrative skills i samtaler m. børn, unge og familier.

PSYKOFARMA UDTRAPNING - OG MEDICIN ABSTINENSER

Kursus 1 dag - MAJ 2023 • Pris 700 KR

Udtrapning uden abstinenser med PhD. psykolog Anders Sørensen

narrativeperspektiver.dk

BASEN

KOMPETENCECENTER

Kurser for forældre og fagfolk, der arbejder med børn og unge med særlige behov

www.basenkompetencecenter.dk

UDVALGTE KURSER

- ® Uddannelse i arbejdet med ufrivilligt skolefravær, skolevægning og isolation
København Januar-marts 2023
- ® Ufrivilligt skolefravær, skolevægning og isolation blandt børn og unge
Odense d. 22.09.22
Silkeborg d. 29.11.22
- ® Autisme og de særlige forudsætninger for livet som teenager | Forældrekursus
København d. 22.11.22

BASENKOMPETENCECENTER | 3929 6767

BASEN

Potentialet udfoldes i fælleskaber

3 attraktive bo-former til mennesker med kognitive udfordringer

Autismespektrum forstyrrelser, ADD, ADHD, kromosom syndromer, mindre psykiatriske problemstillinger, personligheds- og adfærdsforstyrrelser, senhjerneskade og andre komorbiditeter.

Fra 15 - 35 år. §66. §107.

Uddannelse Afklaring og Beskæftigelse
STU. LAB. §103/104.

Kvalificerede medarbejdere, i et hjemligt og professionelt miljø.

www.ørnehøj.dk • mob. 5531 2500

V/KLINISK PSYKOLOG JOHN FALKENBERG
OMVENDTFAMILIEPLEJE.DK

Omvendt Familiepleje – Anbringelse i eget hjem

Omvendt Familiepleje er et tilbud om foranstaltning til familier, hvor forældrene ligger funktionsmæssigt og følelsesmæssigt under de samfundsmæssige krav.

- Hvor der fra myndighedsside overvejes evt. anbringelse af børnene
- Hvor børnenes situation, tilknytning til forældre, netværk, skoler og nærmiljø er betydningsfuldt for deres udvikling
- Hvor en målrettet indsats i forhold til at forbedre de voksnes kompetencer til at være forældre vil være den mest hensigtsmæssige støtte og mindste indgriben

Hvorfor samarbejde med Omvendt Familiepleje?

- Vi har 35 års erfaring med familieindsatser – via vores 'anbringelse i eget hjem'-metode
- Hurtig og professionel afklaring og vurdering af ressourcer
- Skriftlig konklusion af afklaringsforløb
- Et ressourcebesparende og familiebevarende alternativ til anbringelser

"Omvendt Familiepleje og 'Anbringelse i eget hjem'-bogen samt metoden bør alle kommuner kende til. Nogle gør nok allerede, men der er sikkert mange, der ikke gør. Jeg har læst bogen med stor glæde, og det er en af de mest grønne og håbefulde, jeg har læst i flere år. Kæmpe tillykke med den!"

Gitte Haslebo, Haslebo & Partnere
Cand. Psych., chefkonsulent og forfatter

Kontakt os gerne, hvis du vil høre mere om vores terapeutiske indsatser og metode. Vi holder gerne et gratis oplæg om Omvendt Familiepleje-metoden – evt. med deltagende familier.

Klinisk psykolog
John Falkenberg

Mobil: +45 2097 0430
Mail: johnfalkenberg@omvendtfamiliepleje.dk
Læs mere på: www.omvendtfamiliepleje.dk

Omvendt Familiepleje – Anbringelse i eget hjem handler om, hvordan man skaber store forandringer i sårbare familier med små ressourcer. Forandringer, der i mange tilfælde forebygger anbringelse uden for hjemmet. Med Omvendt Familiepleje – Anbringelse i eget hjem skaber John Falkenberg og hans behandlere ikke bare store, men også vedvarende forandringer i sårbare familier ved at fokusere på selv de mindste ressourcer i en familie. I bogen 'Anbringelse i eget hjem' fortæller John Falkenberg praksisnært om sit koncept og livsværk, som han har udviklet og forfinet gennem 35 år. Omvendt Familiepleje er med forfatterens egne ord ikke en mirakelkur. Men det er en metode, som alle, der arbejder med sårbare familier, bør give en chance, fordi konceptet kan løfte både familier og behandlere til nye højder.
